

Så jeg tror, det er meget, meget rigtigt, at EU skaffer sig en udrykningsstyrke, men det bliver ikke et militaristisk projekt af det. Det er et humanitært projekt i overensstemmelse med principperne i FN – det er jo også ganske rimeligt. Men f.eks. var der jo ikke noget FN-mandat, da man gik ind og stoppede Milosevic i Kosovo, så derfor synes jeg, det er meget rigtigt, at der åbnes for, at der kan være situationer, hvor Sikkerhedsrådet simpelt hen ikke er i stand til at bevæge sig, og så kan man jo ikke sidde og se på massemord, det kan man da ikke. Det vil sige, at så er det da fint, at vi skriver, at det er i overensstemmelse med principperne. Hvis vi skulle have afventet Sikkerhedsrådet i Kosovo, havde vist alle albanere været myrdet i dag.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Vi kan nok ikke nå at diskutere Kosovo til ende i dag, men jeg mener faktisk, at det, at man gik ind uden FN-mandat, var med til at optrappe konflikten på en meget dum måde, og den endelige fredsaftale var noget, som man nok godt kunne have fået serberne med til på andre måder. Men det er en anden diskussion, som vi må tage en anden dag.

Jeg vil gerne spørge udenrigsministeren igen: Kan udenrigsministeren garantere, at vi får en folkeafstemning i Danmark, hvis der som foreslået af udenrigsministeren selv kommer en minitraktat, hvor der indgår flertalsafgørelser som princip kombineret med en udenrigsminister og en fast formand/præsident for EU? Det må være meget nemt at svare på for udenrigsministeren. Kan vi få den garanti?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det er meget, meget nemt at svare på. Jeg vil ikke trækkes rundt af hr. Rune Lund.

Jeg har ikke foreslået en minitraktat, jeg står fast på, at forfatningstraktaten er det bedste svar, som Danmark kan være interesseret i, og også det bedste svar for Europa. Men jeg kan da ikke skjule for den danske befolkning og det danske Folketing, at man altså er begyndt at diskutere, hvad der skal ske, hvis Frankrig og Holland, sådan som hr. Rune Lund jo ønsker, fastholder deres nej. Skal Europa så gå i stå – det er en mulighed – eller skal man sige, at så må vi lave det nødvendige arbejde, så vi ikke kommer til at gå i stå, når vi er 27-28 medlemmer?

Der er der flere der så har talt om minitraktat. Hr. Rune Lund kunne jo bare læse Financial Times fra i mandags, hvor Barroso på sit pressemøde efter mødet i Wien nævnte ordet minitraktat. Så det er altså ikke udenrigsministerens opfindelse, men det er klart en overvejelse, man må gøre sig i Europa. Foreløbig er det forfatningstraktaten, vi ønsker, det er også den, som 16 lande ønsker, og vi må så afvente og se, hvad Frankrig og Holland kommer op med, efter at de har haft deres afstemninger i maj/juni næste år.

Kl. 17.35

Hermed sluttede forhandlingen.

Første næstformand (Svend Auken):

Afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som tidligere meddelt blive foretaget i mødet i morgen, torsdag den 1. juni 2006.

Derfor vil jeg gerne slutte med at sige tak til statsministeren og til udenrigsministeren og til ordførerne for forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

24) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 136:

Forslag til folketingsbeslutning om lejeretsretsstilling i forbindelse med skimmelsvamp og lign. i lejeboliger.

Af Lissa Mathiasen (S) og René Skau Björnsson (S).

(Fremsat 28/4 2006).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Første næstformand (Svend Auken):

Socialministeren er her ikke. Jeg ved godt, at ministre har meget at lave, men af hensyn til afviklingen af Folketingets arbejde er det altså helt afgørende, at der er ministre til stede. Ja, hvis statsministeren vil svare på spørgsmål om skimmelsvamp, så er jeg helt indstillet på det. (*Socialministeren kommer ind i salen*). Jeg er nødt til at sige til socialministeren, at hvis vi skal afvikle arbejdet her i Folketinget på en god måde, er det

altså godt, at ministrene er til stede, når jeg giver dem ordet. Ministeren.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Det er jeg fuldstændig enig i, og jeg skal over for Folketinget beklage, at jeg ikke var nået ind i salen.

Socialdemokraterne har fremsat et beslutningsforslag, som skal give lejerne en bedre retsstilling, hvis der opstår skimmelsvampeangreb i deres boliger. Forslaget er bl.a. begrundet i, at LLO mener, at hver ottende bolig mere eller mindre er angrebet af skimmelsvamp eller af andre former for svamp, og at de gældende regler ikke sikrer mod, at lejerne ender i et langt og meget belastende forløb uden mulighed for selv at ændre på dette.

Lad mig indledningsvis slå fast, at jeg er enig i, at det er dybt ulykkeligt, når borgere udsættes for et indeklima, der er skadeligt for deres helbred, og det gælder, uanset hvem der har ansvaret for forholdene og hvilken boligform der er tale om. Derfor har jeg svært ved at se logikken i, at forslagsstillerne kun vil sikre bedre vilkår for lejerne, men ikke for eksempelvis andelshavere og beboere i ejerlejligheder.

Det er drastiske forslag, forslagsstillerne kommer med i beslutningsforslaget. Lad mig nævne et eksempel fra buketten af forslag: Udlejerer skal have ansvaret for at få fagfolk til at konstatere, om boligen er angrebet af skimmelsvamp, hvis lejerer har begrundet mistanke om, at det er tilfældet. Og ikke nok med det: I tvivlstilfælde skal udlejerer også have ansvaret for at bevise, at der ikke er skimmelsvamp i boligen.

Jeg ved godt, at jeg næppe vil blive populær hos forslagsstillerne ved at sige det, men det er jo lejerer af boligen, der har den helt afgørende indflydelse på, hvordan boligen bliver brugt. I denne sammenhæng er vi vel ikke uenige om, at det er af stor betydning for, om der overhovedet opstår skimmelsvamp, at boligen opvarmes og udluftes tilstrækkeligt.

Det har udlejerer ingen indflydelse på, og derfor skal udlejerer heller ikke bære ansvaret for, at en forkert brug medfører et skimmelsvampeangreb. Udlejerer skal da slet ikke i den situation pålægges en omvendt bevisbyrde, så det bliver udlejerer, der skal bevise, at der ikke er skimmelsvamp i boligen. Hvis forslagsstillerne endelig vil pålægge udlejerer at bevise noget, må det da være at bevise, at skimmelsvampen ikke er opstået på grund af forhold, som udlejerer har ansvaret for.

Inden forslagsstillerne kaster sig ud i at foreslå den type indgreb, skulle de måske overveje de eksisterende muligheder. Jeg mener, at vi allerede er dækket godt ind med hensyn til at få afhjulpet skimmelsvampeangreb. Det er forslagsstillerne uenige i. Det fremgår af bemærkningerne til forslaget, at lejernes reaktionsmuligheder er begrænset til at gå til huslejenævnet eller beboerklagenævnet og boligretten, hvis udlejerer ikke vil udbedre skader som følge af skimmelsvampeangreb. Det anføres i bemærkningerne, at beboerklagenævn, huslejenævn og boligretter typisk ikke forholder sig effektivt til disse problemer.

Men udover disse muligheder er der jo andre muligheder, der ligger ud over lejelovgivningen. Der er også andre instrumenter som det kommunale tilsyn med almene boliger og ikke mindst byggelovgivningen, som er økonomi- og erhvervsministerens område, og byfornylseslovens regler om kondemnering. Det underer mig, at forslagsstillerne tilsyneladende ikke er opmærksomme på disse andre muligheder for at få taget stilling til problemer med skimmelsvamp.

Kl. 17.40

Den daværende socialdemokratiske by- og boligminister sendte i juni 2001 breve til kommuner og samtlige boligorganisationer, hvori der bl.a. er redegjort for lovgivningen på området. Baggrunden for denne orientering var en række tilfælde, hvor lejere i almene boliger havde været generet af skimmelsvampevækst i boligene.

Jeg har senest den 16. maj 2006 i besvarelsen af spørgsmål S 4517 gennemgået den række af muligheder, der eksisterer efter lejelovgivningen, almenboligloven, byggeloven samt lov om byfornyelse og udvikling af byer for at få taget stilling til problemet.

Jeg vil igen understrege, at det for mig er uacceptabelt, hvis borgere skal være nødsaget til at opholde sig i boliger med helbredstruende skimmelsvampeangreb. Jeg er derfor glad for, at lejerne har flere strenge at spille på for at få løst problemerne og også flere strenge at spille på end dem, forslagsstillerne giver indtryk af. Og jeg vil gerne benytte anledningen til igen at gøre opmærksom på lejernes muligheder ikke alene efter lejelovgivningen, men også efter byggelovgivningen og byfornylseslovens regler om tilsyn med boligernes sundheds- og brandfare.

Som bekendt har lejerne efter lejelovgivningen mulighed for at gå til huslejenævnet, hvis de er lejere i det private, og til beboerklagenævnet,

hvis de bor i almene boliger. Jeg skal derfor her indskrænke mig til at pege på, at private udlejere er underlagt den stramning, der blev foretaget af Folketinget sidste år, hvor udlejeren kan frakendes retten til i en periode at administrere udlejningsejendomme eller bestemme, hvem der skal administrere.

Frakendelsesreglerne kan anvendes, hvis udlejeren har undladt at efterkomme tre eller flere endelige huslejenævnsafgørelser inden for en periode på 2 år, herunder også afgørelser om skimmelsvamp.

For lejere i almene boliger er retsstillingen lidt anderledes, fordi der er kommunalt tilsyn med de almene boliger. Heraf følger, at det allerede er boligorganisationens forpligtelse at sikre en forsvarlig drift af boligorganisationen og dens afdelinger, og at sørge for at iværksætte relevante undersøgelser og håndtere et eventuelt skimmelsvampeproblem. Det skal ske, snarest muligt efter at boligorganisationen bliver bekendt med det.

Kommunalbestyrelsen har i medfør af det kommunale tilsyn med de almene boligorganisationer en række muligheder for at sikre, at forholdene bringes i orden. Kommunalbestyrelsen kan også bruge sin anvisningsret, sådan at lejere, der konstaterer sundhedsskadelig skimmelsvamp i deres lejemål, kan få en anden almen bolig, eventuelt en midlertidig bolig, indtil skimmelsvampen er fjernet.

Jeg vil slutte af med at gøre opmærksom på de to regelsæt, som forslagsstillerne tilsyneladende ikke er særlig fortrolige med, hvis ellers min stemme kan holde til det.

Efter lov om byfornyelse og udvikling af byer har kommunen pligt til at føre tilsyn med, at bygninger, som benyttes til beboelse og ophold, ikke ved deres indretning og beliggenhed er sundhedsfarlige eller brandfarlige. Og den enkelte kommune kan selv tilrettelægge sit tilsyn.

Det angives i loven, hvilke kriterier der som minimum skal være i orden, for at en bolig kan anses for forsvarlig i sundhedsmæssig henseende. Kriterierne vedrører bl.a. forhold, der angår boligens beskyttelse mod fugtighed, kulde, varme og støj, adgang for dagslys, mulighed for luftfornyelse og opvarmning samt indeklimaforhold. Kriterierne er vanskelige at definere fuldstændig præcist. Kommunen må derfor udøve et skøn over, om boligen i det konkrete tilfælde er forbundet med sundhedsfare.

I tilfælde af sundheds- eller brandfare kan kommunalbestyrelsen træffe en beslutning om

kondemnering. Det vil sige, at kommunen kan nedlægge et forbud mod beboelse eller ophold for mennesker. Konsekvensen af et sådant forbud vil være, at beboerne skal fraflytte boligen eller den del af boligen, der er sundhedsfarlig. Men beboerne har så som udgangspunkt ret til at blive genhuset af kommunen.

Endelig vil jeg nævne mulighederne efter byggelovgivningen, der, som jeg tidligere har peget på, hører under økonomi- og erhvervsministerens område, og som kommunerne blev orienteret om senest i 2001. Byggelovgivningen kan anvendes sideordnet med lejernes klage efter lejelovgivningen, men påbud efter byggeloven går normalt forud for påbud i lejelovgivningen.

Efter byggelovgivningen har lejerne adgang til at få afhjulpet problemerne med skimmelsvamp, og det kan ske ved, at lejerne beder kommunen om at give den private eller almene udlejer påbud om afhjælpning af en uforsvarlig eller faretruende vedligeholdelsestilstand. Hvis en lejer har en begrundet mistanke om skimmelsvamp i sin bolig og klager til kommunen, ja, så er det kommunens opgave at anmode ejeren om at undersøge forholdene nærmere.

Kl. 17.45

Skyldes forekomsten af skimmelsvamp manglende vedligeholdelse, skal kommunen påse, at ejeren straks fjerner skimmelsvampevæksten og eliminerer årsagen til denne vækst inden for en fastsat tidsfrist. Hvis udlejeren ikke følger påbuddet, kan udlejeren straffes med bøder, og efter dom kan kommunen foretage det nødvendige for udlejerens regning.

Når man ser samlet på disse muligheder for efter lejelovgivningen, almenboliglovgivningen, byggelovgivningen og byfornylseslovgivningen at få afhjulpet angreb af skimmelsvamp, er det svært at se, at der skulle være behov for et nyt sæt regler i lejelovgivningen. Et sådant regelsæt vil efter regeringens opfattelse ikke give lejerne bedre muligheder, end de allerede har i dag.

Så vil jeg afslutningsvis oplyse, at regeringen er åben for at se nærmere på, om der er behov for en yderligere undersøgelse af problematikken omkring skimmelsvamp. Regeringen kan på denne baggrund ikke støtte det fremsatte forslag.

Første næstformand (Svend Auken):

Der er tre, der har bedt om ordet. Men ministerens stemme har det ikke for godt, så nu får mi-

nisteren en pastil her, og så må der gerne svares med pastil i munden.

Vi går i gang. Den første er hr. Per Clausen, derefter er det fru Lissa Mathiasen, og til sidst er det hr. Morten Homann.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu var jeg ikke overrasket over, at socialministeren ikke ønsker at pålægge ejerne flere pligter.

Men jeg var måske lidt overrasket over, at ministeren fik lavet en beskrivelse af forholdene, hvor man måtte få det indtryk, at ministeren mente, at der ikke var nogen problemer, og hvis der var problemer, var det eksisterende regelsæt tilstrækkeligt.

Kan ministeren så forklare, hvorfor vi gentagne gange får henvendelser fra lejere, som bor i boliger, hvor de lider under skimmelsvamp, hvor deres børn bliver syge, og hvor det tilsyneladende ikke er muligt at få gjort noget ved det? Hvad kan forklaringen være på det, når nu ministeren siger, at vi har et regelsæt, der sådan set gør, at det næsten er nemt at få løst det her problem?

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg tror, jeg flere gange understregede, at det er alvorligt, når der er de her problemer, og at det kan have barske konsekvenser for mange familier. Men det, jeg ønskede at gøre opmærksom på i forhold til forslaget, er de mange muligheder, der rent faktisk er for at gøre sit problem gældende, altså for at rejse sagen enten det ene sted eller det andet sted og så få undersøgt forholdene m.v.

Som nævnt er jeg jo også åben over for, at der bliver foretaget en undersøgelse på området for at komme det nærmere.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Ministeren må vel være enig i, at de modeller, som ministeren opstillede for, hvordan man skulle løse problemerne, jo nok alle sammen er karakteriseret af en vis sagsbehandlingstid og en vis langsommelighed. Og det er vel et selvstændigt problem, særlig hvis der er tale om børnefamilier, hvor vi ved, at hvis børn opholder sig i områder, hvor der er skimmelsvamp, kan det meget hurtigt få meget alvorlige konsekvenser. I den sammenhæng er det vel oplagt at fastholde ejerens ansvar for lejlighedens standard.

Der er vel også den klare forskel mellem en lejer og en, der ejer sin egen bolig, at lederen, hvis der er tale om bygningsmæssige fejl, faktisk er nødt til at få ejeren til at gøre noget ved det, mens man selv kan handle, hvis man ejer sin egen bolig. Så det er vel alligevel ikke helt så urimeligt at sige, at der skal påhvile ejeren af en udlejningsbolig et særligt ansvar i de her sager.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

I en situation med skimmelsvamp skal man jo først og fremmest gå til udlejer, fordi det angår forholdet mellem de to parter.

Men der er jo også, som jeg har nævnt, muligheden for at gå til huslejenævnet eller beboerklagenævnet, og der er muligheden for at gå til kommunen. Og der er jo ingen tvivl om, at kommunen straks skal reagere og undersøge forholdene for at se, hvilke initiativer der så skal tages.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Det glæder mig at høre, at ministeren går så langt som til at sige, at det er uacceptabelt, at nogen skal bo med skimmelsvamp. Det er jo et meget godt afsæt.

Nu har ministeren i svaret til hr. Per Clausen, men også i sit eget svar tidligere givet udtryk for, at man kan bruge huslejenævnet, man kan bruge boligretten, og man kan bruge kommunen, så jeg vil godt høre, hvor længe ministeren mener det er acceptabelt, at man skal bo i en bolig med skimmelsvamp.

Vi har styrtende mange sager, og det er ikke måneder, vi taler om. Vi taler om 1, 2, 3, 5, 7 år, hvor folk stadig væk kæmper, og hvor der ikke er nogen afklaring på deres sag. Mange af de mennesker bor altså stadig væk, inklusive børn, i boliger med skimmelsvamp. Hvad vil ministeren gøre konkret for, at man ikke skal bo der i hverken 2, 4 eller 6 måneder, efter at skimmelsvampen er blevet konstateret?

Kl. 17.50

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Altså, der er jo ingen tvivl om kommunens forpligtelse til at undersøge forholdene, og konstateres det, at det er sundhedsfarligt at bo i den pågældende lejlighed, ja, så skal kommunen tilbyde familien genhusning. Og jeg er fuldstændig enig i, at det er vigtigt, at der her og nu bliver fulgt op på, at der er skimmelsvamp i boligen, og at der bliver gjort noget ved det. Der er

ingen tvivl om, at kommunen straks skal gå i gang med at undersøge forholdene.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Må jeg forstå ministerens svar på den måde, at ministeren siger: Det øjeblik, man opdager, der er skimmelsvamp, og man har rettet henvendelse til kommunen, skal kommunen altid besigtige forholdene, få målt, om der er skimmelsvamp, finde ud af sammen med embedslægen, om det er uforsvarligt at lade familien blive boende, og hvis det er, så er det kommunens ansvar at skaffe en erstatningsbolig?

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg skal gerne præcisere mit svar og sige, at familien kan vælge at gå til kommunen, der jo som bygningsmyndighed efter byggelovgivningen så skal anmode udlejeren om at undersøge forholdene nærmere. Og hvis det så skyldes manglende vedligeholdelse, kan kommunen fastsætte en frist for udlejeren til at fjerne skimmelsvampen og årsagen hertil. Og der er det så også, at man kan straffe udlejeren.

Ellers er der muligheden for, at kommunen som tilsynsmyndighed, og det er så efter byfornyelsesloven, undersøger forholdene for at konstatere, om der konkret er tale om sundhedsfarlige forhold, der simpelt hen gør boligen uegnet til beboelse. Det er bl.a. de handlemuligheder, der er.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jeg vil også gerne kvittere for den, synes jeg, positive indstilling, ministeren trods alt kommer med, nemlig at det her er uacceptabelt. Derfor er mit spørgsmål: Når vi nu har mange sager, hvor det viser sig, at folk alligevel, på trods af at man har de muligheder, som socialministeren peger på, i årevis bor i boliger, som er ramt af skimmelsvamp, uden at det lykkes at få løst problemet, vil ministeren så være indstillet på at stramme op på f.eks. kommunens forpligtelse til at gribe ind, når den bliver konfronteret med, at der er skimmelsvamp i en bolig?

Vil ministeren være indstillet på at stramme op – om ikke i den form, som ligger i beslutningsforslaget, så i en anden form – på udlejerforpligtelsen til at sørge for, at lejere ikke skal bo under de her sundhedsskadelige forhold?

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Som jeg har redegjort for, er der rigtig mange forskellige muligheder, afhængigt af hvilken lovgivning man følger op efter, og det er jo også delt mellem økonomi- og erhvervsministeren og mit område som socialminister.

Jeg har ikke kendskab til f.eks. sagsbehandlingstider som sådan, og der kan være forskellige forhold, der gør sig gældende i de konkrete sager, så jeg vil ikke kunne give et svar på, om der er brug for at få strammet op nogle bestemte steder. Men som jeg har bebudet, er regeringen åben over for eventuelt at undersøge området nærmere.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Det er jo dejligt, at regeringen er åben over for at undersøge området nærmere, men jeg tror, at de mange mennesker, som er ramt af det her problem, har brug for lidt mere end undersøgelser.

Så mit spørgsmål er: Når ministeren nu er enig med mig og SF og forslagsstillerne i, at det er uacceptabelt, at folk skal bo under de her forhold, og når det viser sig, at der alligevel er utrolig mange mennesker, som bor under de forhold, er ministeren så indstillet på at stramme lovgivningen op, uanset om det er socialministerens ansvar eller det skulle ligge lidt uden for ministerens ansvarsområde?

Er ministeren indstillet på, at vi skal have opstramninger af loven for at sikre, at der ikke er mennesker, der skal bo under de her forhold?

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg synes, det er dejligt, når der kommer ros fra SF's side, så det vil jeg gerne kvittere for.

Som sagt er vi åbne over for, om der skal undersøges nærmere i forhold til skimmelsvamp-problematikken, og det vil eventuelt også kunne give os den viden, der skal til, nemlig om der er problemer nogle bestemte steder, og om der er behov for opstramninger. Som sagt er det jo ret forskelligt, alt efter hvilket regelsæt det er, der kommer i spil.

Kl. 17.55

Første næstformand (Svend Aukén):

Så er det hr. Simon Pihl Sørensen. Jeg tror lige, vi skal vente, til lampen lyser. Der er tydeligvis noget i vejen. Værsgo, hr. Simon Pihl Sørensen.

(Kort bemærkning).

Simon Pihl Sørensen (S):

Jo, nu er den der.

Jeg synes, det er utrolig positivt, at ministeren vil se nærmere på problemet.

Noget af det, der er svært i det her, er jo hele bevisbyrden og dermed også handlepligten i det, og det, mange lejere opdager, er jo, at det er svært at bevise, at det ikke er dem selv, der er skyld i det. Det er det, der er baggrunden for vores forslag.

Så mit spørgsmål til ministeren er: Er det rigtigt forstået, at kommunen, når den pålægger udlejerer at gøre noget ved det og udlejerer så ikke handler, så ifølge ministeren har en pligt til at gå ud og kontrollere forholdene i lejligheden? Det synes jeg i virkeligheden er interessant, for så tror jeg, at vi kan få sagsbehandlingstiden ned. Skal jeg forstå ministeren sådan?

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg skal gerne gentage det, jeg redegjorde for over for fru Lissa Mathiasen, nemlig at familien jo kan vælge at gå til kommunen, der så som bygningsmyndighed efter byggelovgivningen vil anmode udlejerer om at undersøge forholdene nærmere. Og hvis skimmelsvampen skyldes manglende vedligeholdelse, kan kommunen fastsætte en frist for udlejerer til at fjerne skimmelsvampen og årsagen hertil. Udlejerer vil så også kunne straffes med bøde, hvis påbuddet ikke overholdes, og kommunen kan efter dom gennemføre arbejdet for udlejerens regning.

Endelig kan familien, hvis de her muligheder ikke har ført til en afhjælpning af skimmelsvampeangrebet, eller hvis der er tale om andet end manglende vedligeholdelse, efter byfornyelsesloven henvende sig til kommunen som tilsynsmyndighed med bygningsmassen i kommunen, og så er det kommunen, der skal undersøge forholdene med henblik på at konstatere, om det er sundhedsfarlige forhold, der gør sig gældende.

(Kort bemærkning).

Simon Pihl Sørensen (S):

Det, der er problemet, er jo, at sådan noget tager utrolig lang tid, og det er det, vi prøver at gøre op med i det her forslag.

Derfor vil jeg egentlig gerne gentage det, der blev spurgt om før, nemlig spørge ministeren, hvor lang tid lejerne skal finde sig i det her. Er det 1 år, eller er det 2 år? Sådan nogle ting tager jo utrolig lang tid.

Der skal meget lidt udsættelse til, før små børn og voksne mennesker i virkeligheden i større eller mindre grad bliver handicappede for livet og så kun kan tåle meget små mængder af skimmelsvamp, hvis de bliver udsat for den. Derfor er sagsbehandlingstiden helt afgørende, og det er den, vi vil gøre op med med det her forslag ved at vende bevisbyrden om.

Så jeg vil gerne spørge ministeren, hvor lang tid en familie skal vente på sådan en sagsbehandling, og om den undersøgelse, ministeren vil sætte i gang, også omfatter, at vi får undersøgt, hvor lang tid de her sager tager.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg skal sige til hr. Simon Pihl Sørensen, at jeg ikke mener, at Socialdemokratiet får gjort op med den lange sagsbehandlingstid med det beslutningsforslag, man har fremsat. Jeg synes, der er nogle helt urimelige forslag, bl.a., som jeg har været inde på, med omvendt bevisbyrde, hvor man vil give udlejerne ansvar for noget, de måske ikke har nogen indflydelse på overhovedet.

Jeg er enig i, at det er vigtigt, at sagsbehandlingen ikke tager for lang tid, og jeg synes, det er vigtigt, at lejerer ikke finder sig i, at der er problemer, men netop reagerer, enten ved at gå til huslejenævnet eller beboerklagenævnet eller ved at gå til kommunen med sine problemer.

Jeg har ikke kendskab til, hvor lang tid de enkelte sager tager, og jeg tror faktisk, at det varierer meget, helt afhængigt af de konkrete forhold, der gør sig gældende i situationen. Og jeg har ikke kendskab til, om der overhovedet er lavet nogen opgørelser af sagsbehandlingstider på det her område.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ministeren. Så går vi videre til ordførerrækken, og den første er fru Inge-Lene Ebdrup.

Inge-Lene Ebdrup (V):

Jeg kan på Venstres vegne tilslutte mig ministerens tale. Jeg synes, det var en meget fyldestgørende redegørelse og gennemgang af lejernes muligheder på det her område. Den viser meget klart, at redskaberne er til stede, og at forslaget her derfor bare er overbud i forhold til de muligheder, der er i dag.

KL 18.00

Når det er sagt, vil jeg gerne medgive forslagsstillerne, at skimmelsvamp er et meget al-

vorligt problem, som vi er meget glade for at man taler om, men det løses bare ikke med det her forslag. Og når vi har in mente, at skimmelsvamp er et meget alvorligt problem, mener vi, at det skal gribes anderledes an.

Vi kvitterer også for ministerens tilsagn om at tage fat på en undersøgelse af omfanget af årsagerne til skimmelsvampangreb, ikke bare i lejeboliger, for det er jo paradoksalt, at forslaget her kun tager hånd om lejeboliger, men i de boliger, ejerboliger, andelsboliger, institutioner, offentlige rum og andet, hvor vi færdes. Vi mener, at der skal tages fat i alle de bygninger, vi færdes i.

Derfor har De Konservative, Dansk Folkeparti og Venstre haft samtaler, hvor vi har besluttet, at vi i fællesskab vil bede økonomi- og erhvervsministeren om at gennemføre en sådan undersøgelse. Derefter har vi så forhåbentlig et besluthingsgrundlag, så der kan iværksættes initiativer, der kan forebygge og reparere skader efter skimmelsvampeangreb.

Vi mener altså, at lejernes retssikkerhed ikke forbedres med det forslag, som vi behandler nu. Vi mener, det er uhensigtsmæssige løsninger. Og vi mener altså, at den mere rigtige vej er at skaffe viden om årsager og omfang og dermed få den bedst mulige plan til at undgå følgevirkningerne af skimmelsvampeangreb.

Derfor kan vi afvise forslaget, men er meget glade for ministerens redegørelse.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder ordføreren om at blive stående. Der er to, der foreløbig har bedt om korte bemærkninger, den ene er fru Lissa Mathiasen, og den anden er hr. Per Clausen. Fru Lissa Mathiasen.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil godt spørge Venstres ordfører: Hvad er det, der er overbud i det her? En lejer betaler for at få lov til at bo – det svarer til at have købt en vare – men varen lever ikke op til det, den skulle, da den blev købt. Er det så ikke rimeligt, at lejeren kan få leveret den vare, som der rent faktisk betales for? Er det ikke udlejerens ansvar, svarende til sælgerens ansvar, når man har købt noget?

Jeg vil godt vide, hvad der er overbud i det her.

(Kort bemærkning).

Inge-Lene Ebdrup (V):

Jeg er fuldstændig enig i fru Lissa Mathiasens gengivelse af, hvad man kan forvente som lejer, når man lejer en bolig. Det, vi bare mener, er, at med de redskaber, der allerede er til stede i dag, og som ministeren meget flot gjorde rede for, har vi de redskaber, der skal til, for at man som lejer kan gå til de rette myndigheder og få løst problemerne, når der viser sig problemer med svimmel – jeg kan slet ikke sige det – skimmelsvampe.

Derfor mener vi, at det her forslag egentlig bare lægger unødvendige, uhensigtsmæssige muligheder oven i de andre muligheder, der er, og ikke ved siden af. Man gør altså ikke viften bredere, man gør den bare højere, og det mener vi ikke der er nogen der har gavn af, og derfor afviser vi forslaget.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Nu prøvede jeg jo, om jeg kunne få ministeren til at give et bud på, hvor længe det er rimeligt at en familie, mennesker, der er blevet berørt af en bolig med skimmelsvamp, skal vente, hvor længe det er rimeligt at de skal lide med de her problemer, før der skal gribes ind.

Jeg kunne nævne, at jeg har i hobevis af henvendelser, og at vi taler om 1, 2, 5, 7 år. Folk har kæmpet med udlejer, med huslejenævn, med boligret, med alt, hvad der måtte være af muligheder. De står stadig væk med en sag, der ikke er afklaret, og de er til gengæld blevet væsentligt fattigere. Hvor længe er det rimeligt at folk skal kæmpe?

Det, der er essensen i det her forslag, er at sige, at det ikke kan være rigtigt, at folk skal blive ved med at kæmpe. De må have retten til at kunne få deres bolig ordnet og ellers få en anden bolig. Hvor længe er det rimeligt at folk skal vente, før en sag går i gang?

Kl. 18.05

(Kort bemærkning).

Inge-Lene Ebdrup (V):

Jamen svaret er jo ligetil, for det er ikke rimeligt, at man skal vente ud over den tid, det tager at afhjælpe skaderne. Det, der bare er essensen af det, er, at vi står her som lovgivere, og der er nogle regler, som gør, at man har forskellige muligheder – spørgeren fortalte selv om boligretten, huslejenævnene; der er også kommunen ifølge bygningslovgivningen; og der er byforny-

elseslovgivningen, så der er alle de muligheder, der skal til – og så skal de rette myndigheder selvfølgelig vise rettidig omhu og sætte ind, når der er problemer. Så det er jo egentlig essensen af svaret.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg synes måske, det er et lidt underligt svar at få. Når vi beskriver reelt eksisterende problemer, som rammer mennesker, får vi at vide, at der er de redskaber, der skal bruges.

Vi kan så konstatere, at det er muligt, at der er nogle redskaber, der kan bruges, men at de ikke virker, og så vil Venstre ikke gøre noget.

Eller måske ved Venstre godt, at redskaberne ikke er gode nok, for nu vil man igangsætte en undersøgelse. Jeg kunne godt tænke mig at vide, hvad det er, der skal undersøges, hvis redskaberne er gode nok.

(Kort bemærkning).

Inge-Lene Ebdrup (V):

Nu er det, vi drøfter her, jo kun – i gåseøjne – lejerne, altså dem, der bor i en lejet bolig. Det, vi forestiller os – og vi synes egentlig, at det er det mest rigtige – er at tage fat på hele problematikken, for det er jo lige så farligt, om man bor i en bolig, man ejer, om man har en andel, eller om man er lejer. Så vi vil gerne brede undersøgelsen ud til at omhandle hele spektret, også gerne offentlige bygninger, institutioner osv.

Det, vi gerne vil klarlægge, er, som jeg også sagde i min ordførertale, årsager og muligheder i forhold til at sikre en bedre planlægning af at løse de her problemer. For det er klart, at der er problemer. Det, vi bare slår fast her, er, at når det gælder lejerne og de problemer, der måtte være der, er der altså en vifte af muligheder, som vi mener virker efter hensigten, og derfor mener vi ikke, det er her, man skal sætte ind.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg må indrømme, at det her altså er systemtænkning af værste skuffe. Vi har nogle regler, der virker efter hensigten, siger fru Inge-Lene Ebdrup, selv om fru Inge-Lene Ebdrup lige så godt som os ved, at der bor folk i lejeboliger i årevis uden at kunne få løst de her problemer, fordi de støder panden mod en mur.

Så er realiteten ikke, at når fru Inge-Lene Ebdrup og Venstre ikke vil være med til det her forslag, er det, fordi det styrker lejerne i forhold

til ejerne, fordi det tager udgangspunkt i den kendsgerning, at lejere, altså mennesker, der bor til leje og ikke ejer deres egen bolig, er nødt til at få ejeren af boligen til at udbedre skaderne, og at det sådan set er et af deres problemer og en af grundene til, at de støder panden mod en mur?

Og er realiteten ikke, at det er, fordi Venstre ikke ønsker at give lejerne flere rettigheder, at man ikke kan acceptere det her forslag, men i stedet for snakker om en undersøgelse, hvor jeg nok må sige at indholdet fortøner sig lidt på baggrund af det, fru Inge-Lene Ebdrup siger her?

(Kort bemærkning).

Inge-Lene Ebdrup (V):

Først vil jeg sige, at det her bestemt ikke handler om, at vi ikke vil give lejerne flere muligheder, tværtimod. Vi mener bare, at det her forslag overhovedet ikke hjælper lejerne i forhold til situationen i dag, og derfor mener vi, det mest seriøse er at afvise det.

En anden ting er, at det jo ikke alene er udlejerens, der er ansvarlig for alle skimmelsvampeangreb. Der kan jo være tilfælde, hvor det er manglende udluftning; det kan være lejerens egen – i gåseøjne – skyld, at der er opstået et skimmelsvampeangreb, og derfor er det her mere komplekst end som så. Derfor mener vi også, at man har de redskaber, der skal til i dag, for man kan gå til kommunen, og der kan man så den vej igennem komme til udlejerens, og det mener vi faktisk er rigtig godt.

(Kort bemærkning).

Simon Pihl Sørensen (S):

Nu har jeg siddet i kommunalbestyrelsen i 17 år og i økonomiudvalget i 12 år, vil jeg tro, og jeg har aldrig oplevet, at min egen kommune på den måde fører tilsyn. Det er en utrolig lang proces, og det kommunale tilsyn med de almene boliger er ofte meget lidt konkret. Så det er altså ikke i den faktiske verden, at kommunerne står ude i lejlighederne, det vil jeg godt sige.

Jeg synes, der var en ting, som måske i virkeligheden var utrolig positiv i det, Venstres ordfører sagde, og som jeg ikke helt hørte at ministeren sagde. Skal det forstås sådan, at den undersøgelse, som Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti formentlig vil sætte i gang, også indbefatter offentlige institutioner? For så tror jeg, vi er nogle, som ser et lys forude, for der er tonsvis af skolepavilloner rundtomkring. Er det dem, man også vil undersøge?

KL 18.10

Det næste, jeg gerne lige vil spørge Venstres ordfører om, er, om den undersøgelse også indbefatter sagsbehandlingstiden for de her sager, for den er jo afgørende for, hvor længe man skal finde sig i det her.

(Kort bemærkning).

Inge-Lene Ebdrup (V):

Jeg ved ikke, om det er her i Folketinget, der er et eller andet galt, men jeg kan simpelt hen ikke få sagt det her ord rigtigt, så nu håber jeg, alle ved, hvad jeg henviser til uden at sige det.

Hvad angår den undersøgelse, vi gerne ser, ser vi gerne, at man får afdækket, hvor stort et problem vi står over for. Det er jo vigtigt, at man, når man ser på sundhedsskadelige stoffer som skimmelsvamp, ser på alle de steder, vi opholder os, for det er selvfølgelig rigtigt, at man opholder sig mest i sin egen bolig, men f.eks. i skoler og børneinstitutioner og andre steder skal vi også se på mulighederne.

Det, der jo er i det, er, at man allerede i dag er meget opmærksom fra mange kommuners side på at få afhjulpet det, når der er skader i offentlige institutioner. Men vi vil egentlig gerne se mere på udvikling af måske nye metoder til at reparere og begrænse skader som følge af skimmelsvamp.

(Kort bemærkning).

Simon Pihl Sørensen (S):

Det synes jeg var et meget positivt svar. Det åbner i virkeligheden for nogle dimensioner af det her skimmelsvampproblem.

Jeg er sikker på, at KL nok skal være der, for det kan godt gå hen og blive en dyr affære, men jeg synes, det er meget positivt, fordi det her med indeklima i institutioner spiller en stor rolle. Så det er positivt.

Så var der det med sagsbehandlingstiden. Tager den undersøgelse, man vil sætte i gang, også fat på sagsbehandlingstiden i forhold til lejernes situation? Altså, hvor længe skal man så vente på, at en sag bliver afgjort, hvis man har fået skimmelsvamp i sin bolig? Går vi ud nu med den her undersøgelse, man vil sætte i gang fra regeringspartiernes side, og ser på sagsbehandlingstiden?

(Kort bemærkning).

Inge-Lene Ebdrup (V):

Jeg mener ikke umiddelbart, at det er der, vi skal tage fat. Jeg kan da ikke udelukke, at hvis et fol-

ketingsmedlem får lyst at stille et spørgsmål til sagsbehandlingstiden, vil ministeren give et svar, som måske indebærer, at man skal spørge kommuner og andre. Men der er jo ikke noget, der er til at misforstå, for hvis en kommune får en henvendelse fra en borger om, at der er skimmelsvamp, har kommunen pligt til at reagere prompte, og derefter har kommunen så pligt til at sikre, at udlejer bliver orienteret, og at man derefter finder en løsning.

På den måde kan jeg ikke rigtig se, at der er nogen grund til, at den øvrige undersøgelse, vi laver her, skal omhandle sagsbehandlingstiden.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jeg sad og kom til at tænke på, mens jeg hørte fru Inge-Lene Ebdrops indlæg, hvilken planet Venstres ordfører befinder sig på, når hun kan sige, at de nuværende regler virker efter hensigten. Nu ved jeg ikke, om fru Inge-Lene Ebdrup har været udsat for, hvad jeg har været udsat for, men jeg har talt med rigtig mange mennesker, som er plaget af skimmelsvamp, og som benytter de muligheder, som ministeren og fru Inge-Lene Ebdrup skitserer der er, men som alligevel oplever, at der ikke kan blive gjort noget ved deres problem; så hvis det er det, der er Venstres hensigt, er vi jo bare uenige.

Jeg troede, vi var enige om, at vi skulle løse det her problem, og så synes jeg, at der jo ikke er anden vej for Venstre end at erkende, at de nuværende regler i hvert fald ikke fungerer efter hensigten. De fungerer i hvert fald ikke, når folk i stort antal bliver ved med at være plaget af det her.

(Kort bemærkning).

Inge-Lene Ebdrup (V):

Allerførst vil jeg sige, jeg synes, det er forfærdeligt, når man er plaget af et angreb af skimmelsvamp. Men der kan være mange årsager til, at et angreb af den ene eller den anden grund måske ikke kan fjernes, eller at der går lang tid, før man finder ud af, hvad årsagen så er til, at der bliver ved med at opstå skimmelsvamp.

Det, vi egentlig forholder os til, er, at jeg ikke kan udelukke, at der måtte være kommuner, som ikke reagerer hurtigt nok, kommuner, som måske sover i timen; det vil jeg ikke stå her og udelukke. Men det, vi kan forholde os til, er, at det regelsæt, der ligger, har en effekt eller har en mulighed for en effekt, der gør, at det her virker.

Det regelsæt, som vi drøfter, vil ikke gøre viften bredere, vil ikke give lejerne større retssikkerhed, end de har i dag, og det er egentlig derfor, at vi mener, det her ikke er den rigtige vej at gå.

Kl. 18.15

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jeg tror, fru Inge-Lene Ebdrup har hørt efter i timen, når statsministeren har prædiken, at der ikke er noget at komme efter, for det er jo den melodi, som der bliver sunget på. Altså, nu skal jeg ikke sige, at der ikke findes eksempler på det modsatte, men jeg tror stort set ikke, der er nogen af de mange mennesker, jeg har talt med om deres skimmelsvampproblemer, som ikke har prøvet stort set alt, som ikke har prøvet alle de klagemuligheder, som fru Inge-Lene Ebdrup peger på, men som stadig væk efter flere år ikke kan få løst deres problem.

Så kan man godt vælge sådan at trække dynen ned over hovedet og sige: Jamen vi har jo perfekte regler, de er teoretisk fuldstændig perfekte, der er ikke noget at komme efter. Eller også kan man linde lidt på dynen og kigge ud og se, at uanset om man måske teoretisk set synes, at man har nogle dejlige regler, virker de ikke i praksis, og det er altså sådan, at folk, der er ramt af skimmelsvamp, må døje med det år ud og år ind, selv om de gør alt det rigtige.

Synes fru Inge-Lene Ebdrup, at det er rimeligt? Og synes fru Inge-Lene Ebdrup, at vi skal byde de mennesker, at de nu skal vente på endnu en undersøgelse, før de kan få en afklaring på, hvad de kan gøre?

(Kort bemærkning).

Inge-Lene Ebdrup (V):

Altså, jeg vil sige, at der jo ikke, så vidt jeg ved, er noget overblik over, hvor mange lejere, der rent faktisk oplever et positivt forløb, hvor man får afhjulpet skaderne gelinde og godt. Det, vi ser, er jo selvfølgelig de sager, der trækker ud, og hvor der af den ene eller den anden årsag ikke kan findes en løsning. Og der er jeg bare nødt til at sige, at med det regelsæt, der ligger, har kommunerne pligt til at gribe ind, de har pligt til at sørge for, at udlejeren gør noget ved problemet. Og vi har jo for ikke særlig lang tid siden vedtaget en lov, der gør, at hvis man som udlejer i den private udlejningssektor sidder det her overhørig, kan man fradømmes retten til at udleje.

Så på bundlinjen er det altså sådan, at hvis alle myndigheder gør, som de skal i henhold til de regler, der står her – og det kan vi jo ikke andet end at forvente at man gør – skal det fungere. Og fungerer det ikke, så skyldes det andre årsager. Det er fuldt beklageligt, og det er selvfølgelig skrækeligt for den familie, det går ud over, at der så er nogle, der via svig eller andet ikke følger reglerne. Men det er så en anden instans, der skal tage sig af det. Det skal ikke ske fra den her talerstol.

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, og så siger vi tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken, og den næste er fru Anita Knakkegaard.

Anita Knakkegaard (DF):

Vi mener i Dansk Folkeparti, at det er et godt tiltag, at der sættes initiativer i gang for at gøre vores boliger sundere at bo i. Derfor mener vi også, at der bør gøres noget ved skimmelsvamp, som er et problem ikke blot i lejligheder og generelt i boliger, men også i offentlige institutioner såsom skoler og børnehaver.

Socialdemokratiet ønsker med beslutningsforslaget kun at beskæftige sig med lejerne. Det mener vi i Dansk Folkeparti ikke er tilstrækkeligt. Socialdemokratiet ønsker, der udarbejdes regler, og reglerne skal bestå i, at udlejer har ansvaret for at få fagfolk til at konstatere, om bygningen/lejligheden er angrebet af skimmelsvamp eller lignende, og at det i tvivlstilfælde er udlejers ansvar at bevise, at der ikke er skimmelsvamp i boligen; at udlejer har ansvaret for, at der foretages en sundhedsfaglig vurdering af, om boligen fortsat kan bebos, når der konstateres skimmelsvamp, og at den sundhedsfaglige vurdering skal danne grundlag for beslutningen om, hvorvidt der skal stilles erstatningsbolig til rådighed, eller om der skal gives nedslag i huslejen; og at der fastsættes en tidsplan for udbedring af skaderne og eventuel fraflytning af boligen, samt at lejeren informeres om dette.

Vi mener i Dansk Folkeparti, at det kan være problematisk, at man lader udlejeren afholde væsentlige omkostninger uden at tage hensyn til, hvem der er skyld i de konstaterede problemer. Tænk, hvis det er lejeren selv, der er skyld i skimmelsvampen; så kan udlejer vel gå i boligretten og kræve pengene for sine udgifter af lejeren. Hvis lejer ikke er i stand til at betale regningen, kan udlejer vel i sidste ende sætte lejeren ud af lejligheden.

Som det er i dag, kan lejeren ved mistanke om skimmelsvamp i sin bolig, og hvis nogen i familien lider af uforklarlig træthed, hovedpine, åndedrætsbesvær eller allergilignende symptomer, gå til lægen. Her skal lejeren fortælle om, at problemerne eventuelt skyldes fugt eller skimmelsvamp i boligen, og lægen kan derefter gå i gang.

Kl. 18.20

Lægen bør være bekendt med, at Sundhedsstyrelsen har udgivet en publikation om helbredsproblemer ved fugt og skimmelsvamp i bygninger. Af den fremgår bl.a., at ved mistanke om fugt og skimmelsvampvækst kan beboeren begynde med selv at gennemgå sin bolig og se efter fugtpletter, fugtskader og muggen luft. Man kan måle den relative luftfugtighed. Ved lejebolig skal beboeren først og fremmest henvende sig til ejeren eller boligforeningen. Kommunen er bygningsmyndighed og udreder klager over vedligeholdelse eller mangler og fører tilsyn med bolighygiejnen i udlejningsboliger. Det kan blive nødvendigt at inddrage kommunen, hvis en udlejer ikke forstår at løse problemet. Henvendelse sker til teknisk forvaltning, der foranlediger, at de nødvendige prøver foretages.

Embedslægeinstitutionen kan efter anmodning fra kommunen give sundhedsfaglig rådgivning. Beboerne har også mulighed for at gå til huslejenævnet, beboerklagenævnet og boligretten. I mange tilfælde har beboerne en retshjælpsforsikring eller kan eventuelt få fri proces.

Men der er en betydelig billigere løsning, hvis det viser sig, at beboeren selv er skyld i skimmelsvampen, end beslutningsforslaget fra Socialdemokraterne vil give muligheder for.

I Dansk Folkeparti er vi bekendt med, at denne fremgangsmåde tager alt for lang tid, hvilket vi selvfølgelig ønsker at ændre. Vi ønsker derfor, at der foretages en undersøgelse af bl.a., hvor lang tid der går i det nuværende system, fra beboeren meddeler sin mistanke om skimmelsvamp til udlejer, og til skimmelsvampen er fjernet, og at der stilles et forslag til, hvordan vi får en kortere gennemløbstid.

Derforuden bør der foretages undersøgelser, der bl.a. skal belyse omfanget af skimmelsvamp i de danske boliger, så vel inden for den almene som private udlejningssektor, omfanget af skimmelsvamp i offentlige institutioner, børnehaver og skoler, og af, om det teknisk set er muligt hurtigt og hurtigt at konstatere, om der er tale om skimmelsvamp. Hvad vil omkostningerne beløbe sig til i forbindelse med en undersøgelse for

skimmelsvamp i en lejlighed? Hvorfor dækker forsikringsselskaber ikke skimmelsvamp, når der er tegnet svampeforsikring? Og hvad vil det koste at få dækket skimmelsvamp, hvis forsikringsselskaberne ville dække? Hvor mange bliver årligt syge af skimmelsvamp, og hvor mange bliver kronisk syge, og hvad er omkostningerne herved for samfundet?

Vi ønsker, at denne undersøgelse kan danne grundlag for nye regler på området. Vi kan derfor ikke umiddelbart stemme for det forslag, der ligger.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Vi beder ordføreren om at blive stående. Der er foreløbig to talere på min liste. Den ene er fru Lissa Mathiasen, og den anden er hr. Morten Homann.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Det bliver godt nok en stor undersøgelse, der skal laves. Man kan jo godt blive lidt betænkelig ved, at lejerne, som i dag står med problemerne inde på livet, skal vente på, at alle de her ting skal ordnes. Men omvendt hører jeg også, der bliver sagt, at det skal gælde alle. Jamen kunne man nu ikke starte det sted, hvor vi ved, at man ikke selv er herre over, om der sker noget? Det er hos lejerne, der beder en udlejer om at gøre noget, og hvor der så ikke sker noget. Hvad vil man fra Dansk Folkepartis side gøre dér, for at der nu og her sker noget, som kan gavne de lejere?

(Kort bemærkning).

Anita Knakkegaard (DF):

Altså, lejeren går jo til udlejeren, og i dag er der måske ingen tidsfrister på, men man kunne måske forestille sig, at der kom en tidsfrist for, hvor lang tid der må gå, inden ejeren reagerer på tingene. Det kunne jeg i hvert fald forestille mig. Men mange ejere vil jo reagere, for det er mange gange et spørgsmål om tid. Når det begynder, er det jo ikke de store skader, der er sket, hvis lejeren ellers er hurtig nok. Det kan være utætheder i rør, det kan være utætheder i tag, det kan være utætheder andre steder, som ejeren jo kan afhjælpe, og som ejeren kun kan være interesseret i at afhjælpe, før der sker de store skader. Så derfor er det vigtigt, at lejeren så hurtigt, som det er muligt, går til ejeren af ejendommen eller til boligselskabet.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg er da meget enig i, at det er vigtigt, at lejeren med det samme, det bliver opdaget, går til udlejer. Det er det første rigtige skridt. Men må jeg forstå det sådan, at man fra Dansk Folkeparti er parat til, at der sættes nogle tidsfrister for, hvor lang tid der må gå? Det er faktisk det, der ligger i forslaget her, når vi siger, udlejer har handlepligt. Er man parat til fra Dansk Folkepartis side at være med til at sige, at vi godt vil lave en tidsfrist for, hvor lang tid der må gå, fra man som lejer anmelder de her problemer, til udlejer får fat i nogen, der finder ud af, om der reelt er skimmelsvamp, sådan at vi kan få handling bag de muligheder, der er, så vi sikrer, at lejeren ikke i månedsvis skal blive boende i noget, der er hamrende usundt? Vil man være med til det fra Dansk Folkepartis side?

Kl. 18.25

(Kort bemærkning).

Anita Knakkegaard (DF):

Tingene skal jo undersøges, men først skal ejeren have lov til at udbedre de skader, der er. Hvis det ikke hjælper, hvis der fortsat er skimmelsvampe og folk har det dårligt, går man til det kommunale system, og så får man kommunen til at påbyde ejeren, at der skal foretages nogle undersøgelser. De undersøgelser kan kommunen lave, og mener den, boligen er sundhedsfarlig, kontakter den embedslægen, som så kan sørge for, at familien kan få en erstatningsbolig over byfornyelsen.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Fru Anita Knakkegaard indledte med at sige, at der bør gøres noget. Jeg kunne ikke være mere enig, men helt ærligt: Synes fru Anita Knakkegaard ikke, det er lidt usselt, at det, der bør gøres, er at lave en kæmpestor undersøgelse, som det – hvis den skal være bare den mindste smule seriøs – med garanti vil tage rigtig lang tid at gennemføre? Det vil betyde, at de folk, som vi ved er plaget af skimmelsvampeproblemer i dag, må vente endnu længere på nogle værktøjer, som rent faktisk kan hjælpe dem til at få løst deres problemer.

Vi ved faktisk allerede, at der er mange mennesker, der er plaget af skimmelsvamp. Vi kender ikke det præcise tal, men vi ved, at der er folk, som har problemer med at få udlejerne til at tage deres ansvar alvorligt og dernæst har

problemer med at få kommunen til at tage sit ansvar alvorligt. Med den viden, vi allerede har, er der mulighed for at nå langt, så hvorfor skal lejerne vente endnu længere, til fru Anita Knakkegaard får sin undersøgelse?

(Kort bemærkning).

Anita Knakkegaard (DF):

Det er vores ønske at gennemføre en undersøgelse. Det er jeg fremkommet med. Det kan være, den bliver bremset ned, men selv om vi ved mange ting allerede i dag, er det jo ikke bare ét selskab, der skal undersøges. Men jeg kan altså ikke se, at den bør tage så lang tid, for vi har jo mange oplysninger. Vi kunne have bedt om en redegørelse, hvor man havde indhentet alle de oplysninger, man allerede har, for vi har altså oplysninger. De er bare ikke sat i system.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jeg er ked af det, men jeg forstår det simpelt hen ikke.

Som fru Anita Knakkegaard selv siger, har vi mange oplysninger. Jeg ved, at fru Anita Knakkegaard sikkert snakker med lige så mange folk, der er ramt af skimmelsvampeproblemer, som jeg selv gør, at hun ved, hvad det er for nogle problemer de er blevet udsat for, og at hun ved, hvad det er for nogle mure de løber panden imod, så hvad er undskyldningen for at lade være med at handle?

Man kan godt som fru Anita Knakkegaard mene – og det er jeg sådan set enig i – at det ville være rart, hvis vi også kunne få andre end lejerne med, hvis vi kunne få hele spektret med. Men skal den gruppe, som vi trods alt kan hjælpe med dette forslag, nemlig lejerne, betale prisen for, at vi skal have lavet hele undersøgelsen og ikke vil tage nogen skridt, før vi kan løbe hele maratonløbet? Skal vi trods alt ikke samles om at løbe de skridt, som ligger i forslaget, og bagefter se på, hvordan vi kan løse de øvrige problemer, så vi får hele boligmarkedet og også de offentlige myndigheder osv. med?

(Kort bemærkning).

Anita Knakkegaard (DF):

Forslaget her løser altså overhovedet ikke problemet. Det kan jeg altså ikke se, og det er jo det, der er problemet, for ellers kunne vi jo have stemt for det. Det eneste, man gør, er, at man siger, at i stedet for kommunen skal udlejer betale gildet. Men tænk hvis det nu viser sig, at det

er lejeren selv, der har forårsaget skimmelsvampene. Som jeg også har været inde på, kan udlejerens så kræve erstatning for alle de undersøgelser, der er foretaget, og det ville da være en katastrofe for lejeren.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu skal problemer med skimmelsvamp vel løses, uanset hvem der har ansvaret, så jeg forstår ikke helt fru Anita Knakkegaard's synspunkt. Men jeg vil spørge fru Anita Knakkegaard, om det ikke er sådan, at vi godt ved, at det tager for lang tid, når det er en lejer, der rammes. Det behøver vi sådan set ikke at undersøge, for det ved vi godt, og så spørger jeg bare fru Anita Knakkegaard: Hvorfor kan vi ikke gøre noget ved det ene problem her og nu?

Kl. 18.30

(Kort bemærkning).

Anita Knakkegaard (DF):

Jamen helt ærligt: Den mødefri periode starter jo allerede på fredag, så forslaget kan jo simpelt hen ikke nå at blive vedtaget. Sådan er det. Det kan først blive taget op igen til oktober, og man kan nå langt inden oktober.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Fru Anita Knakkegaard har jo nok ret i, at vi skulle handle meget hurtigt, hvis vi skulle nå at vedtage forslaget, inden vi lukker. Men jeg forstår på det, fru Anita Knakkegaard siger – og det synes jeg faktisk er meget udmærket – at når vi vender tilbage til oktober, er fru Anita Knakkegaard indstillet på, at vi godt kan løse det ene problem, der handler om, at lejerne har nogle særlige problemer.

Så er jeg i øvrigt helt enig med fru Anita Knakkegaard i, at det er fornuftigt at gennemføre en mere tilbundsående undersøgelse. Fru Anita Knakkegaard nævnte en lang række gode, konkrete elementer, som skal indgå i den, og hvis fru Anita Knakkegaard får alt for meget besvær med at få Venstre og De Konservative med, er jeg sikker på, at oppositionspartierne godt vil hjælpe til, så fru Anita Knakkegaard får sin vilje. Men jeg synes, det er meget positivt, at fru Anita Knakkegaard er indstillet på at løse et konkret problem på kortere tid, end det måske vil tage at lave hele undersøgelsen.

(Kort bemærkning).

Anita Knakkegaard (DF):

Nu er det jo ikke mig, der skal lave undersøgelsen. Jeg kan sagtens sige, at jeg synes, det er en god idé, og at jeg synes, det er fint, og jeg er da glad for, at hr. Per Clausen er enig med Dansk Folkeparti i, at der skal gøres nogle tiltag.

Jeg vil selvfølgelig gøre mit for at skubbe på, men jeg synes også, jeg kunne høre på ministeren, at der skal laves en undersøgelse, og jeg kunne høre på fru Inge-Lene Ebdrup, at man er indstillet på at gøre de tiltag, der skal til. Men det kan da godt være, man i første ombæring skal koncentrere sig om nogle ting og så tage resten hen ad vejen.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Så går vi videre i ordførerrækken, og den næste ordfører er hr. Jakob Axel Nielsen.

Jakob Axel Nielsen (KF):

Lad det være slået helt fast fra begyndelsen, at skimmelsvamp er noget rigtigt, rigtigt bras. Det er noget rigtigt skrammel, og jeg vil egentlig godt kvittere over for forslagsstillerne for at bringe en meget nyttig diskussion på banen.

Men lad det så også være sagt, at vi Konservative ikke kan støtte forslaget, og det skyldes flere forskellige ting. For det første er det for smalt i sit sigte, fordi det kun rammer lejere. Paradoksalt nok synes jeg, det er lidt underligt at læse i forslaget, at man synes, det er et meget, meget stort problem, som skal tackles med et forholdsmæssigt afslag, for det er jo ikke en økonomisk diskussion. Skimmelsvamp er noget bras, det er farligt, det får man hovedpine og allergi af. Man foreslår ganske vist ikke totalt, men forholdsmæssigt afslag, men det er jo ikke det, det handler om.

En af de andre årsager til, at vi Konservative ikke kan støtte forslaget, er, at det rent juridisk simpelt hen er skruet fuldstændig forkert sammen. Det er slet, slet ikke i overensstemmelse med den måde, det juridiske system i øvrigt virker på.

Lad os antage, at forslaget er blevet vedtaget. Hvis lejeren så klager over skimmelsvamp, skal udlejerens foretage en række undersøgelser. Lad mig i den forbindelse sige, at et eller andet, der hedder Byg, har lavet en pjece i samarbejde med Landsbyggefonden og Boligselskabernes Landsforening, og i den pjece siges det, at årsagen til skimmelsvamp kan være manglende udluft-

ning, især i badeværelser, køkkener og soveværelser. Det kan være, man undlader at tænde emhætten, når man laver mad; det kan være, man ikke lukker badeværelset, når man er i bad; det kan være, man hænger tøj til tørre i boligen; og det kan også være, man ikke lufter ekstra meget ud, når fyringssæsonen starter.

Hvis det nu viser sig, at skimmelsvampen i den pågældende ejendom er opstået som følge af lejerens forhold, kommer der jo efterfølgende et erstatningskrav mod lejerer, fordi han skal betale de omkostninger, der er initieret, fordi han har klaget over skimmelsvamp og det er ham selv, der har forårsaget skimmelsvampen. Derfor synes jeg, at forslaget på en eller anden måde ikke tager højde for, at skimmelsvamp altså også kan have andre årsager end udlejers forhold.

Jeg synes, hele forslaget er båret af den samme logik, som fremgik af et spørgsmål, fru Lissa Mathiasen stillede til fru Inge-Lene Ebdrup, tror jeg det var: Er det ikke urimeligt, at der er skimmelsvamp i en lejlighed? Jo, selvfølgelig er det urimeligt. Så kom der et eksempel, hvor man sammenlignede med et køb: Er det ikke rigtigt, at varen ikke opfylder kontraktens betingelser, når der er skimmelsvamp? Nej, for det ved man jo ikke, før man har fundet ud af årsagen til skimmelsvampen. Det kunne jo være, at varen – altså det lejede – er kontraktmæssig set i orden fra udlejers side, og at skylden ligger hos lejer. Vi kan aldrig rigtig vide, hvad årsagen er, og det er jo derfor, vi har det udmærkede system, hvor man kan kontakte kommunen via huslejenævnet. Men det er rigtigt, at det godt kan tage nogen tid.

Kl. 18.35

Det næste er, at vi Konservative ønsker en bredere undersøgelse, fordi det ikke kun er lejere i privat byggeri, der har de problemer. Ejere, andelsbolighave og beboere i offentligt byggeri har dem også, og derfor er det vores opfattelse, at sagen så at sige skal flyttes ud af Socialministeriets regi og over til ikke kun at handle om lejere, men til at handle om byggeri i almindelighed.

Tilsyneladende er der – det er i hvert fald min fornemmelse – et stigende antal tilfælde af skimmelsvamp, også i nyere byggeri. Jeg skal ikke kloge mig på, hvad årsagerne kan være, men jeg undrer mig egentlig over, at antallet er stigende. Er det, fordi vi i energibevidsthedens hellige navn er begyndt at bygge for tæt? Eller hvad skyldes det? Jeg synes, det må være relevant at

vide, hvorfor der tilsyneladende generelt begynder at komme mere skimmelsvamp i byggeri. Det ville være rart at vide.

Når det så er sagt, er det selvfølgelig et problem for lejerne. Men jeg må afvise, at vi skal forlade det ganske almindelige system, hvorefter man må klage til huslejenævnet og via huslejenævnet kan få en uvildig vurdering af årsagerne og omfanget. Alternativet vil være, at vi udsætter lejerne for en meget stor potentiel risiko for at skulle betale omkostninger.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Der er foreløbig to, der har bedt om korte bemærkninger, og det er fru Lissa Mathiasen og hr. Per Clausen. Værsgo fru Lissa Mathiasen.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Det er egentlig pudsigt. Vi har hørt Venstres ordfører, vi har hørt Dansk Folkepartis ordfører, nu har vi hørt den konservative ordfører, og alle tre har været optaget af at tale om, hvad der vil ske, hvis det nu er lejerer selv, der har skylden.

Vi ved jo – det har jeg i øvrigt også skrevet i forslaget – at lejerer ofte får skylden, og at årsagen skulle være, at der ikke er luftet godt nok ud. Sandheden er bare, at i samtlige de tilfælde, man har undersøgt, skyldes det ikke, at der ikke er luftet ud, men andre årsager, som også er nævnt: manglende vedligeholdelse, rørskader, byggesjusk og så fremdeles.

Vil man ikke godt fra konservativ side og fra hr. Jakob Axel Nielsens side forholde sig til, hvordan vi sikrer lejerne, at de hurtigt kan få en afklaring, så deres bolig kan blive ordnet og de ikke skal bo med skimmelsvamp, når de opdager skimmelsvamp og ikke selv er skyld i det? Hvad vil man gøre?

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Jeg må sige til fru Lissa Mathiasen, at når jeg grundlæggende er imod forslaget, er det på grund af dets konstruktion med den omvendte bevisbyrde.

Det kan da godt være, fru Lissa Mathiasen har ret i, at lejerne ikke har skylden. Men når der konstateres skimmelsvamp, er der bare ikke nogen djævel, der ved noget om det, før man har fundet ud af, hvorfor den er kommet, og om den var i lejligheden, inden beboerne flyttede ind, og så må det begribeligvis være rimeligt, at man

finder ud af, om det lejede er kontraktmæssigt, eller om det lejede ikke er kontraktmæssigt.

Hvis det er sådan, når man flytter ind i det lejede, at det er forhold i bygningen, f.eks. en tidligere vandskade, der gør, at der er skimmelsvamp, er jeg da enig i, at det lejede ikke længe er kontraktmæssigt, og at man så enten skal have en erstatningsbolig eller have nedslag i huslejen, alt efter hvor galt det er. Men man er altså nødt til at finde ud af, hvad årsagen til skimmelsvampen er, før man kan begynde at initiere nogle omkostninger. En af parterne skal jo bære omkostningerne, når sagen engang er endeligt opklaret, og forslaget her har altså som konsekvens, at der potentielt pålægges lederen en masse omkostninger, som han eller hun kunne have sparet ved at bruge det allerede etablerede system, hvor kommunen via huslejenævnet rykker ud og konstaterer, om det er sundhedsskadeligt for mennesker at bo i byggeriet, eller om det ikke er det.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg kan næsten ikke lade være med at more mig over, hvor kompliceret og hvor teknisk svært man kan gøre det her. Når vi er enige om, at det ikke er rigtigt, at nogle mennesker skal bo med skimmelsvamp, hvorfor så ikke starte her? I stedet for at starte med alle de komplicerede ting, hvorfor så ikke starte med at sige: Hvordan sikrer vi, at den familie ikke skal bo med skimmelsvamp? Hvad er det, der kan gøres for at hjælpe familien og afhjælpe de problemer? Det er sådan set det, jeg spørger ind til. Hvad kan vi gøre for at hjælpe de her familier?

Kl. 18.40

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Jeg mener ikke, det her er kompliceret, og jeg mener ikke, det skal gøres unødigt kompliceret. Jeg mener rent faktisk, at fru Lissa Mathiasen, sikkert af uvidenhed om, hvordan systemet fungerer, er ved at skyde lederen alvorligt i foden.

Selvfølgelig skal lederen da ikke leve med skimmelsvamp, for den er farlig. Men man bliver jo nødt til at finde ud af, om der er skimmelsvamp, hvad årsagen er til den skimmelsvamp, og hvem der er ansvarlig for den.

Alternativet bliver nemlig – det er ganske almindelig erstatningsret – at lederen, hvis det er sådan, at han eventuelt er årsag til skimmelsvampen, kommer til at bære de omkostninger,

der er initieret af udlejer, fordi fru Lissa Mathiasens forslag går ud på, at man bare skal råbe skimmelsvamp, og så skal udlejer iværksætte nogle ting med en masse omkostninger.

Hvorfor skal han det, når vi i dag på det lejeretlige område har et ordentligt og velfungerende system i alle mulige andre sammenhænge? Men det vil fru Lissa Mathiasen altså bare ikke have på det her område. Jeg synes, vi skal bruge det system, vi har.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg har bare et enkelt spørgsmål til hr. Jakob Axel Nielsen, for i de juridiske udredninger har hr. Jakob Axel Nielsen sikkert ret. Men står vi ikke tilbage med et problem, nemlig at det system, vi har i dag, tager for lang tid i forhold til, at skimmelsvamp er helbredstruende særlig for børn, og at vi derfor har brug for at kunne yde en hurtigere indsats?

Hvis vi bare kunne være enige om det, og det var det, der var vores målsætning, kunne vi måske begynde at snakke teknik derfra. Men når hr. Jakob Axel Nielsen i virkeligheden forsvarer systemet, det eksisterende system, før han beskæftiger sig med, hvordan vi får løst de her alvorlige helbredsmæssige problemer for mennesker, bliver det jo svært at nå frem til et fornuftigt resultat.

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Det eksisterende system kan jo godt arbejde toleddet, på den måde at man først konstaterer, at der er en skimmelsvamp. Og hvis man så samtidig ved den konstatering finder ud af, at den har et niveau, der er direkte sundhedsskadeligt, må man sige, at de her mennesker skal flytte ud, og så skal der af kommunen findes en anden passende bolig til de her lejere, der nu har fået forbud mod at være der. Dernæst skal det eksisterende system arbejde på at finde ud af, hvad der er årsagen til det.

Det, jeg gerne vil have vi undgår at komme over i, er et system, hvor vi, fordi der er omvendt bevisbyrde, pålægger en udlejer at bruge Teknologisk Institut eller andre private aktører, der kan lave nogle meget dyre undersøgelser, som til syvende og sidst potentielt kan ramme lederen. Det synes jeg ikke der er nogen grund til.

Nej, lad os finde ud af, om det er sundhedsskadeligt. Og hvis det ikke er det, så lad tiden

arbejde. Hvis det er sundhedsskadeligt, så flyt lejerne ud, og lad derefter sagen gå sin gang omkring det nu fraflyttede lejemål.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg må så forstå på hr. Jakob Axel Nielsen, at han i hvert fald synes, det er utilfredsstillende, når man, på trods af at det nuværende system i princippet kunne fungere, har situationer, hvor en lejer faktisk bor under nogle sundhedsskadelige forhold i årevis. Er hr. Jakob Axel Nielsen ikke enig i, at vi i hvert fald skal se på det og på, hvordan vi enten kan stramme op på regler eller praksis for at få løst det problem? For hr. Jakob Axel Nielsen må da have stødt på mennesker, mødt mennesker, hørt om mennesker, snakket med mennesker, fået henvendelser fra mennesker, som har stået i den situation.

Hvis vi bare kunne erkende, at vi faktisk har et problem med, at det nuværende system ikke fungerer, og at der skal ske noget, synes jeg, vi havde et lidt bedre udgangspunkt for at diskutere, hvordan vi måske også kunne løse nogle problemer lidt hurtigere end den tid, det kommer til at tage, hvis vi først skal have lavet en undersøgelse, der viser, hvordan vi kan løse skimmelsvampproblemet generelt i bygninger i Danmark.

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Jeg vil medgive hr. Per Clausen, at jeg har hørt om folk, der bor med skimmelsvamp. Men jeg har ikke hørt om folk, der vedblivende bor med skimmelsvamp, og hvor myndighederne har sagt, at det er sundhedsskadeligt. Den vinkel er ikke med.

Når det så er sagt, er det da fuldstændig uacceptabelt, hvis det er sådan hypotetisk, at der er nogle mennesker, der bor i en ejendom, som myndighederne erklærer sundhedsskadelig. Det er uacceptabelt, og det vil jeg gerne være med til at kigge på, såfremt det er tilfældet.

(Kort bemærkning).

Simon Pihl Sørensen (S):

Jeg forstår De Konservatives ordfører på den måde, at det eksisterende system fungerer. Det er jeg sådan set enig i, når der er blevet konstateret en sundhedsskadelig skimmelsvamp.

Kl. 18.45

Det, der bare er problemet, er, at mange lejere skal igennem systemet for overhovedet at få

foretaget den undersøgelse. Det er det der med at tilkalde udlejere og ejendomsmestre og alle mulige og få det hele smidt tilbage i hovedet, og at man så skal gå igennem systemet for at få lavet en undersøgelse, der konstaterer, at der er tale om skimmelsvamp, der gør, at sagsbehandlingstiden bliver så lang.

Så sagde De Konservatives ordfører, at man skal have systemet til at arbejde toledet. Men er De Konservatives ordfører ikke enig i, at det er helt urimeligt, hvis vi ser bort fra det med bevisbyrden i vores forslag, at man skal igennem systemet for at få konstateret, at der overhovedet er tale om skimmelsvamp?

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Nej, jeg synes da ikke, det er urimeligt, at man skal igennem en eller anden form for system for at få det konstateret. For enhver kan påstå, at der er skimmelsvamp, men det er jo ikke sikkert, det er rigtigt. Vi må have at vide, om der også er belæg for den påstand. Jeg forstår i virkeligheden ikke, hvordan spørgsmålet kan stilles, fordi det kan jo ikke være urimeligt, at man skal bruge systemet.

I virkeligheden er hr. Simon Pihl Sørensen bare ved at lave et nyt system.

(Kort bemærkning).

Simon Pihl Sørensen (S):

Jamen problemet er, at i det system, der fungerer i dag, tager det minimum 1 år, eller det tager 2 år. Det vil sige, at hvis man er folkepensionist og har sin folkepension og ikke har råd til at få Teknologisk Institut til at komme ud og måle, og udlejer ikke vil måle eller sætte en undersøgelse i gang, skal man vente 1, 2 eller 3 år for at få konstateret, om der er tale om skimmelsvamp, og om der er tale om sundhedsskadelig skimmelsvamp. Det er vilkårene. Man skal igennem et system, der er så langsommeligt.

Mener Det Konservative Folkepartis ordfører, at det er rimeligt, at en folkepensionist skal vente 1, 2 eller 3 år, eller at en studerende for den sags skyld skal vente i årevis, for at få konstateret, om de bor steder, hvor der er sundhedsskadeligt?

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Jeg skal ikke kunne afvise, at hr. Simon Pihl Sørensen kan finde et eksempel, hvor der er gået 1 til 2 år, før man har fået konstateret det.

Men jeg har også arbejdet med det her i min tidligere karriere, og det er bestemt ikke mit indtryk, at der er så lang sagsbehandlingstid.

Tværtimod fungerer det jo på den måde, at man rejser sin klage, og så er det i virkeligheden, hvis udlejer ikke vil anerkende den, udlejers pligt at forelægge sagen for huslejenævnet. Ellers kan man gøre man det selv, og så går det faktisk rimelig hurtigt hos huslejenævnet.

Men jeg startede med at sige, at jeg ikke skal kunne afvise, at der findes enkeltstående eksempler på, at der går 1, 2 og 3 år, før man har konstateret, om der er skimmelsvamp eller ej eller andre ting, som huslejenævnene behandler. Men det er bestemt ikke billedet, at der går så lang tid.

I øvrigt må man acceptere, at der er sagsbehandlingstid på alting. Der er altid sagsbehandlingstid. Hvis nogen siger skimmelsvamp, og nogle andre siger: Nej, det tror vi ikke på, så må man have det undersøgt, for så står påstand mod påstand. Det er det, et tvistløsnings-system går ud på.

Alternativt skal man bare indføre et system, hvor en lejer kan sige skimmelsvamp, og så skal en udlejer bare acceptere det, uanset om det er rigtigt eller ej. Det kan vel heller ikke være det, Socialdemokraterne vil. Men det er jo alternativet, hvis ikke man vil vente på et tvistløsnings-system.

Første næstformand (Svend Auken):

Så siger vi tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken. Den næste ordfører er fru Charlotte Fischer.

Charlotte Fischer (RV):

Det Radikale Venstre deler hensigten i det her, som er at gøre noget ved det problem, der hedder skimmelsvamp. Det er både udbredt, så meget ved vi – det er hver ottende udlejningsbolig, der er ramt af det – og det kan også være et alvorligt helbredsmæssigt problem, der giver hoste, astma, allergi, åndedrætsbesvær og alt muligt. Så der er gode grunde til at tage det alvorligt og gøre noget ved det. Det er vi vist enige om her i dag. Spørgsmålet er så, hvad det er, vi skal gøre.

Jeg vil allerførst sige, at vi ser meget positivt på, at der bliver lavet en undersøgelse af det her område. Debatten i dag har vist, at der er mange løse påstande og måske meget lidt håndfast viden om, hvor stort problemets omfang egentlig

er. Hvor er det, problemet er størst, og hvor gør vi rigtigt i først og fremmest at sætte ind?

Vi synes også, det er tankevækkende, sådan som debatten har udfoldet sig i dag, at det her forslag, der ligger foran os, sådan som vi ser det, slet ikke er svaret på det, der tilsyneladende lyder, som om det er problemet. Jeg hæfter mig meget ved, at de mange spørgsmål, der er kommet i dag under debatten, næsten alle over en bank har handlet om det problem, der hedder tid.

Kl. 18.50

Når beboere befinder sig i en bolig, der er sundhedsskadelig, er det selvfølgelig skidt, hvis de skal sidde i den bolig år ud og år ind og vente på en afgørelse og få dårligere og dårligere helbred. Det er klart, at hvis vi som udgangspunkt siger, at vi ikke vil acceptere, at folk år ud og år ind er i boliger, som er sundhedsskadelige, så er det jo det problem, man skal håndtere. Det her forslag håndterer slet ikke det problem efter min bedste vurdering.

Man burde så i givet fald fremsætte et forslag, der skulle handle om at sætte frister på eller noget andet, men med det her forslag kan man jo sige, kan en lejer lige så vel ende i et tvistssystem, hvor der går år efter år, f.eks. når man i tvivlstilfælde skal afgøre, som der står her i forslaget, om det nu er udlejers ansvar, at der er skimmelsvamp i boligen.

Vi mener, at på det her grundlag kan vi ikke støtte forslaget, men vi støtter, der bliver gjort noget, og vi støtter, det bliver undersøgt, og vi ser også gerne en bred undersøgelse. Det gør vi sådan set, fordi vi mener, det kan give et grundlag for at lave en prioritering af, hvor vi først og fremmest skal sætte ind.

Vi synes også, det her forslag er skævt. Vi mener, der er to parter, der kan have et ansvar for skimmelsvamp. Det kan være udlejerne, og det har de helt sikkert i mange tilfælde, men det kan også være lejerne. Vi hæfter os ved i rapporter, at lejerne kan gøre rigtig mange ting for selv at bekæmpe den. De kan lufte ud og tørre tøjet udenfor eller i en tørretumbler, og de kan gøre mange andre ting. I en rapport fra Statens Byggeforskningsinstitut kan man faktisk læse, og jeg citerer:

Der er et betydeligt behov for bedre kendskab blandt beboerne til forekomst, funktion og brug af udluftningsventiler og installationer for udsugning fra køkken, toilet og baderum.

Det, jeg læser op, er jo et eksempel på, at problemet også kan være kommunikation, fordi

mange beboere faktisk ikke kender de muligheder, der er for at bekæmpe den godt nok, og at de derfor ikke har haft mulighed for det. Med alt det her vil jeg sige: Udlejerne har et klart ansvar, men det har lejerne også. Vi ønsker ikke en løsning, der for ensidigt fjerner ansvaret fra lejerne egne skuldre.

Alt i alt vil vi ikke på det her grundlag støtte forslaget. Vi mener, som det er blevet sagt, at der i dag er en lang række muligheder for, at man som lejer kan gå videre i systemet og få genoprettet boligen, hvis det er det, der er brug for, men vi savner viden om, hvor det er, skoen trykker, sådan som det er i dag. Er det de lange sagsbehandlingstider? Det lyder det meget som, synes jeg, og så er det jo det, vi skal prøve at kigge på. Det kunne også være, at kommunerne er for sløve til at følge op. Er det det, der er problemet i virkeligheden? Er det et kommunikationsproblem, at lejerne faktisk i alt for lille grad ved, hvad det er, der skal til for at sikre en ordentlig og sund bolig?

Alt det synes jeg vi skal have svar på, før vi finder ud af, hvor det er, vi skal sætte ind, sådan som det er i dag. Dermed siger jeg heller ikke – det vil jeg gerne understrege – at sådan en undersøgelse, som det har været nævnt, skal være en syltekrukke.

Vi synes, den skal gå forholdsvis hurtigt, men det er vigtigt, at vi kan bruge den som et ordentligt beslutningsgrundlag og til en prioritering af den videre indsats.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren.

Lige inden vi går videre, vil jeg sige, at jeg pludselig her under behandlingen har fået at vide, at socialministeren har forladt mødet. Det var jeg ikke orienteret om. Det er ikke, fordi jeg ikke tilltror fødevareministeren evnen til at diskutere skimmelsvamp, men i hvert fald burde jeg som formand have været orienteret først, så vi forinden også havde haft lejlighed til at tale med ordføreren for forslagsstillerne.

Jeg finder, at det her er en utilfredsstillende situation, og med al ære og respekt for fødevareministeren vil jeg foreslå, at vi afbryder mødet i 5 minutter, indtil jeg har fået klarhed over, om det ikke trods alt er muligt for socialministeren at være til stede her i Tinget under behandlingen af lovforslaget.

Det er i forvejen meget vanskeligt for Folketinget at tilrettelægge sit arbejde, og derfor må jeg altså bede om, at vi udsætter mødet. Vi gen-

optager mødet kl. 19.00, og så vil jeg kunne give en besked om, hvorvidt det er muligt at skaffe socialministeren til stede, eller hvorvidt vi er nødt til at fortsætte uden.

Mødet udsat kl. 18.55

Mødet genoptaget kl. 18.56

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, vi genoptager mødet.

Jeg er blevet orienteret om, at en minister har mulighed for at forlade forhandlingerne, når ministeren selv skønner, at det er nødvendigt at gøre det.

Jeg har i de mange år, jeg har været i Folketinget, aldrig oplevet det, men reglerne er altså sådan, at en minister, hvis hun selv ønsker det eller han selv ønsker det, har mulighed for at forlade forhandlingen – det må så andre medlemmer kritisere – og jeg skal derfor meddele, at vi fortsætter forhandlingen, og så må regeringen tage stilling til, om de vil lade sig repræsentere af ministeren, eller om det er fødevareministeren, der skal tage over. Formelt er reglerne ikke overtrådt, det er korrekt, som socialministeren har meddelt det, jeg har bare aldrig hørt om det før.

Morten Homann (SF):

Jeg er sådan set fuldstændig enig med dem, der har kritiseret det her forslag for, at det ikke kan stå alene. Det er der sådan set heller ikke nogen der har forestillet sig at det skulle. For problemstillingen er jo, at det er en stor opgave at løse skimmelsvampproblemerne.

Men hvis man sammenligner det med at køre turen til Korsør, så er der altså ikke nogen grund til, at man absolut skal stå og vente på, at der kører et tog, som kører hele vejen, man kunne jo sådan set godt starte med at køre et stykke af vejen derudad for i hvert fald at komme på vej, og det er det, jeg synes man gør med det her forslag, og derfor vil SF også støtte det.

Det er jo rigtigt, at der formelt set er nogle muligheder i dag for at løse skimmelsvampproblemerne. Men det kræver ikke samtaler med ret mange skimmelsvampramte, før man finder ud af, at de formelle muligheder, der er i dag, langt fra er nok til reelt at løse problemerne. Der er simpelt hen brug for stærkere værktøjer, og det

gælder altså først og fremmest for de lejere, som er i det specielle forhold, at det er en udlejer, som er ansvarlig for en meget stor del af deres boligs tilstand, hvor de ikke selv kan være herre over det, og hvor de er afhængige af, at man kan pålægge udlejerne at udbedre de ting, som udbedres skal. Så derfor kan vi tilslutte os de tiltag, der ligger i forslaget.

Jeg er sådan set heller ikke enig med den radikale ordfører, som sagde, at det her udelukkende var et spørgsmål om tid. For man skal være opmærksom på, at når sådan nogle sagsbehandling om skimmelsvamp trækker ud, er det som regel, fordi der er en årsag til det. Det er jo som regel, fordi der er f.eks. en uklar ansvarsfordeling, og det sker, når, det bliver for let for f.eks. en udlejer eller i næste led en kommune at fralægge sig ansvaret for, hvad det er, der foregår. Så kommer tingene til at tage tid, så er det, at man skal bruge tid og kræfter på tovtækkerier, på at gå til huslejenævnet, i boligretten og bagefter prøve at få udlejer til at makke ret.

Så det er min klare opfattelse, at det her beslutningsforslag faktisk vil hjælpe på ventetiden, det vil faktisk betyde, at der er kortere ventetid, fra man konstaterer, at der er skimmelsvamp i en bolig, til det bliver udbedret. Det løser ikke helt problemet, men det er min klare overbevisning, at det løser en vigtig del af det og bringer os godt på vej, så det er godt og rigtigt forslag.

KL 19.00

Så er det blevet sagt, at lejer også har ansvar for skimmelsvamp, og jeg er helt sikker på, at der også er en hel del tilfælde, hvor lejer er ansvarlig for skimmelsvamp. Men jeg ser ikke, at det her beslutningsforslag går ind og forhindrer, at lejer kan pålægges et ansvar for skimmelsvamp. Det er jo sådan, at hvis man konstaterer, at der er ved at udvikle sig et problem med skimmelsvamp, og man faktisk finder ud af, at det er, fordi lejer opfører sig forkert i lejligheden, så er det jo også udlejers ansvar som den, der tager vare på sin ejendom, at sørge for at oplyse lejer om, hvad det er, der skal gøres.

På nøjagtig samme måde som hvis lejer giver sig til at bore huller i væggene og brække gulvbrædderne op og på den måde skade ejendommen, så kan det selvfølgelig også være et problem for lejeren, hvis man sidder viden om skimmelsvamp overhørig og undlader at reagere på det. Så lejer har et ansvar, og det synes jeg på ingen måde det her forslag ændrer ved.

Jeg synes, det er synd og skam for de mange mennesker, som dør med skimmelsvamp, at det her nu bliver sendt til hjørnespark med en undersøgelse. Der er da mange ting, der kunne være gode at vide, men uanset hvad, har vi allerede en viden om denne store og vigtige del af problemstillingen, og vi har altså nogle løsninger på den.

Så en undersøgelse kan være fint nok, men det er altså en stakket frist for de mange mennesker, som har de her problemer inde på livet, og som har brug for handling, ikke undersøgelser. Men jeg kan se på den måde, flertallet flasker sig på, at det nok er en undersøgelse, man må tage til takke med. Det er synd og skam. Jeg kan sige, at det så i hvert fald er SF's indstilling, og vi har drøftet det i Boligudvalget, at vi skal følge det op med en høring eller et temamøde for at grave videre ned i den her sag, for det her må ikke få lov til at stoppe med en undersøgelse, som så fiser ud i sandet. Det her skal følges til dørs, det er et alt for alvorligt problem, til at man kan lade stå til.

Men SF kan støtte forslaget og ærgrer sig meget over, at det ikke kan samle flertal.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Per Clausen som ordfører.

Per Clausen (EL):

I den her debat er det af nogle blevet fremført, at det ikke ville ændre retsstillingen, og at det ikke ville styrke lejerne. Det mener jeg er positivt forkert, og det er vel også derfor, de borgerlige partier er så entydigt imod det. Det er, fordi der ikke er nogen tvivl om, at det stiller lejerne i en stærkere position over for udlejerne end de nuværende regler.

Det synes jeg sådan set også er meget fornuftigt, for realiteten er jo, at hvis man bor til leje, har man oven i det problem, der handler om at bo i en bolig, hvor der er skimmelsvamp med de meget alvorlige problemer, det giver med hovedpine, åndedrætsbesvær, hoste, astmatiske sygdomme, særlig hvis det rammer mindre børn, også det problem, at man jo sådan set skal have en anden, hvad enten det nu er et boligselskab eller en privat ejer, eller hvad jeg har været udsat for i nogle sager, jeg har været involveret i, staten, til at gå ind og rette på forholdene. Det gør jo alt andet lige situationen mere vanskelig.

Derfor synes jeg sådan set, at det ville være en meget fornuftig udgang på det her, hvis vi ved efterårets start kunne tage hul på et af proble-

merne, nemlig det problem, der vedrører de særlige vanskeligheder, som lejere kommer i, og som jeg sådan set tror at de fleste kan anerkende, selv om de så af forskellige grunde ikke synes om det her konkrete forslag. Hvis man havde det udgangspunkt, kunne det jo godt være, man faktisk allerede i efterårets start kunne etablere en høring eller lignende, som tog udgangspunkt i at diskutere, hvad det er for nogle problemer, der eksisterer i det nuværende system, og som gør, at det for lejere er særlig vanskeligt at få de her problemer løst.

Så kunne vi også ved en sådan lejlighed få belyst, om det er rigtigt, som hr. Jakob Axel Nielsen fra De Konservative siger, at i grunden fungerer systemet godt, at der sådan set ikke er andre problemer end det, at det tager lidt tid med sagsbehandling alle steder, og at det også under alle omstændigheder tager lidt tid at finde ud af, om der er skimmelsvamp eller ej. I den forbindelse kunne man også diskutere, hvad der kunne gøres for at skubbe på de nødvendige undersøgelser og beslutninger om sundhedsskadelige forhold osv.

Jeg kunne da også forestille mig, at der i nogle sammenhænge kunne være fornuft i at diskutere og overveje, om de kriterier, man opstiller for, hvornår der er tale om direkte sundhedsskadelige forhold, er de rigtige. For man kan jo også forestille sig situationer, hvor der måske er fysisk ubehag forbundet med at bo i en lejlighed, uden at det kan konstateres, at det giver varige sundhedsskader. Også i sådanne tilfælde bør der vel gribes ind rimelig hurtigt.

KL 19.05

Så vi synes altså under alle omstændigheder, at når der trods alt er et klart flertal i Folketinget for at gøre noget hurtigere i udlejningssituationen for at løse det generelle problem, så burde det vel være muligt at presse på.

Så vil jeg i dag lade være med at ærgre mig så forfærdelig meget over, at det ikke umiddelbart kan lykkes at få flertal for Socialdemokraternes forslag, som jo var et forslag af en sådan karakter, at Enhedslisten næsten selv kunne have lavet det, og vi ville da også gerne støtte det. Men vi ser i hvert fald frem til at få en hurtig afklaring af de problemstillinger, der er særlig vedrørende lejerne vilkår.

Så er vi i øvrigt fuldstændig enige i, at der er et meget stort behov for at gennemføre en mere generel undersøgelse af, hvad der er årsagen til, at skimmelsvamp breder sig i vores boliger, i vores bygninger, for det er jo et reelt problem, som

vi skal forsøge at få løst i det lange løb. Men jeg tror bare, vi også har brug for at gøre en indsats på lidt kort sigt i forbindelse med nogle konkrete problemer, som nogle mennesker står i.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Lissa Mathiasen.

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil godt starte med at sige tak for debatten her. Det har jo været meget tydeligt her i debatten, at der er blevet spurgt: Hvorfor løser forslaget ikke det hele? Hvis man nu sådan prøver at tænke lidt over, hvor mange områder vi lovgiver om, hvor specifikt vi lovgiver, tror jeg egentlig, at det måske næsten er urimeligt at forestille sig, at vi med ét forslag, bare et lille beslutningsforslag, skulle kunne løse det hele. Det har sådan set heller ikke været vores forehavende. Det har langtfra været mit forehavende.

Det, vi har haft ønske om med det her, er fra Socialdemokraternes side at sætte fokus på noget, som igennem de senere år er blevet et større og større problem, og som klart viser, at vi er nødt til at gribe ind, hvis ikke der skal ske nogle meget alvorlige ting med en række mennesker.

Vi ved, at det her gælder alle typer af boliger. Det er altså ikke kun et spørgsmål om meget gamle boliger, det er heller ikke kun et spørgsmål om boliger, der ikke er blevet vedligeholdt, næh, vi ser faktisk både i nye og i gamle boliger, at der kommer skimmelsvamp.

Jeg har været ved at drukne i henvendelser, efter at vores forslag er blevet fremsat. Inden havde jeg fået mange, men nu har de hobet sig op. Det, der hober sig op, er en hilsen fra lejerne om, at de føler, de render panden mod en mur, når de opdager, at de har fået skimmelsvamp, og altså ikke bare en lille smule, hvor man kan lufte ud, og hvor man kan tage og fjerne det med lidt Rodalon, men når de oplever, at skimmelsvamp gør deres hverdag fuldstændig håbløs.

Det er jo meget forskelligt, hvordan folk reagerer på skimmelsvamp, men det kan være med hovedpine, træthed, svimmelhed, koncentrationsbesvær, allergi, astma, andre astmalignende symptomer, tør og irriteret hud, fordøjelsesproblemer. Ja, vi er faktisk så langt, at vi ved, at det for nogle kan betyde, at de fuldstændig mister deres korttidshukommelse. Vi ved, at der er familier, der har fået at vide, at det her er et spørgsmål om liv eller død, når vi taler om min-

dreårige, babyer, fordi koncentrationen af giftstoffer i deres krop er så stor. Det er dødsensfarligt for dem at blive i boligen.

De mennesker, der kommer ud for det her, oplever simpelt hen, som jeg siger, at rende panden mod en mur. For ud over at de kæmper med deres sygdom og de dermed også typisk kommer til at kæmpe med dårlig trivsel, at de ikke kan klare deres arbejde, er de i en situation, hvor de kæmper med et system.

De retter henvendelse til udlejeren. Der sker ikke noget, det er det typiske. Derefter går de til huslejenævnet. Typisk er, at huslejenævnene ikke vil afgøre sagerne, selv om der kan foreligge klokkeklare beviser på, at der er svamp, rigtig grim skimmelsvamp. Det betyder, at lejerne så kan gå til boligretten, og der er jo så lige den lille finurlighed, at det langtfra er alle lejere, der kan få fri proces. Hvad er konsekvensen af det? Ja, den er rent faktisk, at de skal sætte sig i en rimelig stor gæld. Alt imens det her sker, bor lejerne altså i en bolig under forhold, som kan have meget alvorlige konsekvenser for dem, og som kan være meget farlige, hvis der er børn. Vi har i dag endda rigelig viden til at sikre, at der bliver handlet hurtigere for at sikre lejerne en bedre situation.

Kl. 19.10

Jeg sagde før, at det her ikke kun er et spørgsmål om en bestemt type boliger. Jeg formoder, at de fleste ordførere så – det er ikke længere siden end den 24. maj – at der var en to sider lang artikel i B.T. om et helt nyt byggeri, et helt nyt boligkvarter, lidt uden for Odense, som er ramt af skimmelsvamp. Det er givetvis byggesjusk, det er det, vi hører hele vejen igennem, når man taler med folk i området. Det er boliger, som man simpelt hen har valgt ikke at være omhyggelige nok med. Der har været indsvkning af vand. Det er dog ærgerligt, for man kan sige, at det er at smide penge ud af vinduet, at sådan noget byggeri accepteres.

Men det kan jo ikke gøres op ved at sige, at det bare er lidt ærgerligt for de lejere, der er flyttet ind, og som efter få ugers ophold i boligen oplever, at de bliver syge. Det er et år siden, de lejere er flyttet ind, og de er stadig væk ikke kommet videre. De føler stadig væk, at de ikke ved, hvad deres situation er. De føler stadig væk, at de har rendt panden imod en mur.

Så har vi de lejere, som er gået til huslejenævnet, fordi der er manglende vedligeholdelse. Det kan være huller i tag, det kan være andre ting, tagrender, afløb, hvilket på forskellig vis har

skabt fugt. I disse situationer oplever vi, at lejerne føler sig totalt skakmat.

Vi ser konstruktionsfejl, vi ser rørskader. Alt det betyder, at lejerne simpelt hen ikke ved, hvordan de skal komme igennem det her. Det tager ikke måneder, og det er også grunden til, at vi har snakket meget lang tid i dag; det tager ikke halve år, jeg har masser af henvendelser fra folk, som er udsat for, at de stadig væk står i en situation, som ikke er afklaret, og hvor det har taget 3, 5, 7 år. Så meget mere interessant er det jo set i forhold til, at der er en enighed i det her hus i dag om, at det ikke er acceptabelt, at mennesker skal bo i en lejlighed, som er fyldt med skimmelsvamp.

Så har jeg i dag hørt – det har været lidt typisk – både Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti sige, at det giver store problemer, hvis det nu er lejerne selv, der er årsagen til det, men vi bør i hvert fald ikke være uenige om herinde, at lejerne har en pligt, så snart man opdager skimmelsvampen, til at anmelde det til udlejeren. Skulle det vise sig, at det er lejeren, der har skylden, er lejerne jo forpligtet til at erstatte, for så er det en misligholdelse, men det, at man er i tvivl om, hvem der har ansvaret, kan da aldrig nogen sinde begrunde, at man udsætter at gribe ind over for, at en familie bor dårligt, at den bor med skimmelsvamp.

Det er også grunden til, at vi i vores forslag siger, at så snart en lejer har anmeldt det til udlejeren, må der ligge en handlepligt fra udlejers side. Det er udlejer, der ejer ejendommen, det er udlejer, der må have handlepligten til at drage omsorg for, at det bliver tjekket, om det er rigtigt, at der er skimmelsvamp.

Når man finder ud af, om det er skimmelsvamp, så må det være helt naturligt, man også finder ud af, om det er sundhedsskadeligt at bo der. Er det sundhedsskadeligt, er det naturligt, at man skal have en erstatningsbolig. Er det ikke sundhedsskadeligt – og det er der, vi berører penge i det her beslutningsforslag – siger vi: Hvis ikke det er sundhedsskadeligt, men folk godt kan blive boende i deres lejlighed, må det være naturligt, at de får et nedslag i huslejen undervejs, hvor de bor i noget, der klart har en forringet kvalitet.

Men ideen med det her forslag er simpelt hen at sige, der skal mere blus på. Det er helt uacceptabelt nu. Men jeg må også indrømme, at jeg egentlig synes, det har været lidt uacceptabelt at se, at vi i dag stort set fra de borgerlige partier raden rundt har kunnet afdække en grad af uvi-

denhed om, hvad der foregår hos ganske almindelige mennesker; at man ikke kender systemet bedre; at man vil være bekendt i dag at stå og sige: Vi har alle forhåndenværende redskaber, til at vi kan gribe ind.

Hvis vi havde det og det fungerede, havde vi ikke alle de her problemer, havde vi ikke alle de her henvendelser, og derfor føler jeg egentlig, at det, at man ikke alene fra ministerens side, men også fra Venstres og De Konservatives side har remset op, hvad der er af indgrebsmuligheder, hvad der er af beføjelser, og hvilken lovgivning vi har, er en konstatering af, det ikke fungerer. Ellers havde vi heller ikke fremsat det her forslag.

Kl. 19.15

Så har der fra de borgerlige partier og også fra Dansk Folkeparti været en melding om, at man godt vil lave en undersøgelse, og det synes jeg jo egentlig er vældig fint. Vi er meget åbne over for, at man laver en undersøgelse af området. Jeg kunne høre, at fru Anita Knakkegaard var meget langt omkring og sagde, at det skal gælde alle – ejere, lejere, institutioner – det skal gælde omfang, det skal gælde det hele; man skal finde ud af, hvor stort problemet er, man skal finde ud af, hvad man kan gøre ved det.

Jeg vil sige det på den måde: Jeg håber ikke, at denne undersøgelse, som vi er nok så positive over for, betyder, at lejerne skal vente med at få nogle bedre vilkår end dem, vi oplever i dag, til denne undersøgelse måtte foreligge. Vi kan jo stille spørgsmål i Boligudvalget om, hvor lang tid ministeren regner med at skulle bruge.

Så har jeg også haft ønske om, at der skulle laves en høring. Jeg håber, som også både SF og Enhedslisten har været inde på, at vi kan få afholdt en høring, som kan afdække, hvad det er for nogle problemer, hvor stort omfanget er for lejerne, hvad det er for redskaber, der ikke virker, sådan at vi rent faktisk får fjernet lejernes magtesløshed med hensyn til at få grebet ind over for de fuldstændig uacceptable vilkår, de i dag bydes. Det er det, der har været ønsket fra vores side. Uanset om det er nyt byggeri, om det er gammelt byggeri, om det er på grund af manglende vedligeholdelse, har lejerne krav på, at vi er parate til at hjælpe dem.

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Det var til bemærkningen om, at fru Lissa Mathiasen ikke mener, at Venstres, De Konservatives og Dansk Folkepartis ordførere ved, hvad

der foregår. Nu vil jeg gerne spørge fru Lissa Mathiasen, om det sådan er en helt generel betragtning, at hver gang der er nogen i det her parlament, der ikke mener, hvad Socialdemokratiet mener, og endda hvad fru Lissa Mathiasen mener, så er det udtryk for, at man ikke ved, hvad der foregår. Er det det, der er meningen med folkestyret: at fordi man ikke mener det samme som fru Lissa Mathiasen, ved man ikke, hvad der foregår?

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Næ, det er sådan set på baggrund af de udtalelser, der er faldet her i dag, jeg tillader mig at komme med den konklusion. Der er kommet udtalelser fra hr. Jakob Axel Nielsen, som lyder: Vi har i dag et godt og velfungerende system, lad os bruge det. Så siger jeg, at det er et udtryk for, at man ikke ved, hvordan det ser ud i virkelighedens verden, for så kunne man ikke komme med den udtalelse.

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Er det sådan, at fru Lissa Mathiasen mener, at det er sådan en fuldstændig objektiv betragtning, at fordi man mener, at systemet i dag egentlig er udmærket, så er det, fordi man ikke ved, hvad der foregår, og at det er fru Lissa Mathiasen, der sidder inde med den objektive sandhed med hensyn til, hvordan tingene skal fungere i det her land for lejere?

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg må formode, at med den enighed, der var i alle partier om, at det ikke er acceptabelt, at folk skal bo med skimmelsvamp, bør der være – det synes jeg er en naturlig følgevirkning deraf – en enighed om, at så skal der relativt hurtigt gribes ind, når folk bor med skimmelsvamp. Når man så i den sammenhæng siger, at vi i dag har et godt og velfungerende system, er det udtryk for, at man ikke er klar over, hvordan systemet virker, at man ikke i dag er opmærksom på, at vi har problemer. Nu nævnte jeg et nyt byggeri i Odense, som har meget store problemer, jeg har nævnt ældre byggerier, hvor man simpelt hen ikke har velvedligeholdte bygninger, og dermed bliver der skabt skimmelsvamp.

Jeg synes egentlig, jeg på mange måder i dag har beskrevet det, og ellers vil jeg sige, at jeg tror, at det måske kunne være interessant, at vi

netop ved en høring fik afdækket en bunke af de her ting, for jeg kan forstå, at jeg åbenbart er beriget med langt flere henvendelser, end man er hos De Konservative. Jeg er helt sikker på, at De Konservative, hvis de fik de mange henvendelser, også ville blive opmærksom på, at problemet er meget stort og meget uacceptabelt.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

25) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 138:

Forslag til folketingsbeslutning om miljømærkning af friskfanget fisk.

Af Kristen Touborg (SF) m.fl.
(Fremsat 5/5 2006).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Kl. 19.20

Fødevareministeren (Hans Christian Schmidt):

Jeg kan oplyse, at de hensyn, der fremgår af beslutningsforslaget, indgår i regeringens fiskeripolitik. Ifølge aftalen mellem regeringspartierne og Dansk Folkeparti om en ny regulering skal der udarbejdes en handlingsplan for fiskeriet, hvori indgår hensynet til bl.a. bæredygtigt fiskeri, øget kvalitet og værditilvækst samt øget fokus på fiskeriets og akvakulturens rolle som regional udviklingsdynamo. Der er som oplæg hertil allerede udarbejdet et idékatalog, der blev præsenteret på en konference om fiskeriudviklingen den 18. maj 2006. Selve handlingsplanen forventer jeg klar i løbet af september måned 2006.

Jeg er enig i, at en mærkningsordning kan give forbrugeren bedre mulighed for at træffe et kvalificeret valg i forhold til de nævnte hensyn, når forbrugeren køber fisk. Det gælder dog kun under visse forudsætninger, og det er de forudsætninger, der er væsentlige at hæfte sig ved, herunder f.eks. at forbrugeren må forudsættes at forstå de nævnte hensyn, og at mærkningsordningen er udformet på en gennemskuelig og kontrollerbar måde.

For så vidt angår det sidstnævnte, er det jo vigtigt, at der er tale om en fællesskabsordning, bl.a. fordi hovedparten af tilførslerne af fisk til Danmark stammer fra udenlandske landinger i danske havne og øvrig import. Regeringen arbejder derfor for, at en miljømærkningsordning kan gennemføres inden for fællesskabets rammer.

Jeg kan så oplyse, at Europa-Kommissionen har udarbejdet en meddelelse om miljømærkning, der er sat til debat i medlemslandene med henblik på at få bidrag fra alle med interesse i miljømærkning. Debatten er fortsat åben – jeg kan kun opfordre til, at man følger den, går ind i den – og skal munde ud i en vurdering af, om EU skal stille forslag om en miljømærkeordning på EU-plan, og hvad en sådan ordning i givet fald skal indeholde.

Kommissionen synes, at der er behov for regler, og jeg kan sige i dag, at Kommissionen er kommet med tre bud. Første bud er ingen indgreb, og Kommissionen anbefaler ikke den løsning. Det synes jeg er godt at de ikke gør.

Det andet er indførelse af en offentligt styret enhedsordning for miljømærkning. Kommissionen anbefaler heller ikke denne løsning, da det hverken vil være hensigtsmæssigt eller praktisk gennemførligt at skabe en offentligt styret enhedsordning for miljømærkningen. At det i hvert fald kan være praktisk gennemførligt, er jo nok noget, vi alle sammen sætter meget højt.

Men så er der det tredje punkt, og det er opstilling af mindstekrav til frivillige ordninger. Kommissionen mener, at denne løsningsmulighed er den mest hensigtsmæssige, da den vil være mest fleksibel og omkostninger i forbindelse hermed også vil være rimelige. Den vil også give mulighed for, at der kan gøres en passende indsats for større bæredygtighed, og samtidig tillade, at der kan gås gradvis til værks. Den vil ligeledes give passende forbrugerbeskyttelse og -oplysning.

Det sidste forslag er den løsning, som de fleste lande foretrækker, og det er også den løs-